

editorial

Jo, Lo Pedrís, que no em puc considerar monàrquic, em veig amb l'obligació de treure'm el barret i fer una reverència, no a un rei, sinó a dos: el rei Carnes i el rei Toltes.

Aquests dos reis que ens van visitar i fer riure ara fa pocs dies, per Carnaval per ser exactes, ens van fer pensar en una dissertació plena de vivacitat, veracitat i ironia (de la gran i fina). Totes les sagetes que deixaven anar anaven fent diana, amb tant d'encert que qui les rebia no crec que es sentís ferit ni per ser tocat, ni pel que deien, sinó per quedar "retratats" davant de la gent. Si algú de vosaltres no va poder escoltar-les, a l'interior de la revista hi teniu la reproducció exacta.

Ara quan ho llegeixo, em pregunto com es devien sentir aquells pocavergonyes, inconscients i depravats fora llei que van fer una escampada de boles de verí pel poble i van tenir la inconscient mala idea de posar-les a l'abast de gossos i gats, però també de nens i nenes que juguen pels carrers.

Quina sort que hem tingut que no passés res a cap persona!

Quina desgràcia per als amos dels gossos i gats enverinats, que a més del dolor per la seva mort, arrossegueu la ràbia de saber que algú ha fet un acte vergonyós i que estan indefensos davant d'aquests altres animals de dos peus!

AGRAÏMENT

Ens plau agrair a la Sefa Ferré, l'autorització perquè "Lo Pedrís" pugui fer total ús de l'original de la portada de la revista Núm. 2 que ens va cedir el seu pare, el finat Josep Ferré.

Per aquest motiu us volem informar que disposem d'unes quantes litografies mida D-3.

Si hi esteu interessats, en podeu encomanar a qualsevol membre de la Redacció.

LO PEDRÍS

Edita: Lo Pedrís
NIF: G-43640267

Coordinació:
J.M. Garcia
Dolors Joanpere
Hilari Juanpere
Josep de Las Heras
Maria Huguet
Jordi Mariné
Teresa Mateu
Josep Mestre
Josep M. Musté
Mei Salvat
Teresa Serra

Correcció:
Tià Anguera
Antònia Farré
Maite Mestre

Maquetació i disseny:
Maria Casanova

Fotografies:
Jordi Mariné

Portada:
Josep Mariné

Preimpresió:
Serveis Integrals
de Preimpresió sl

Impressió:
Arts Gràfiques l'Estel - Reus

DL T-1553-2000

Tirada: 350 exemplars
Preu: 250 ptes.

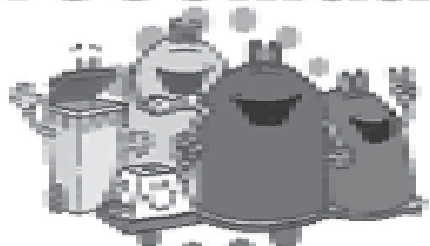
Lo Pedrís és una publicació local que pretén dur la informació a tots els vilatans. Lo Pedrís no assumeix ni s'identifica, necessàriament, amb les opinions que els col·laboradors manifesten en llurs articles i opinions

sumari

- editorial, 2
- entrevista, 3
- els nostres costums, 5
- homenatge, 6
- per carnaval tot s'hi val, 8
- el racó de la llar, 10
- records d'infantesa, 11
- espiritualitat, 11
- la bona llavor, 12
- la setmana santa d'híjar, 12
- ja som pasqua, 13
- parlem bé, 13
- les polèmiques obres del passeig de la mussara, 14
- activitats, 15
- a la mussara, no un pou de gel, sinó dos, 16
- fototeca, 17
- l'opinió, 18
- agricultura ecològica, 20
- escola d'iniciació al futbol de vilaplana, 21
- la fresca, 22
- la nostra cuina, 24
- de quan eren entesos els moixons, 25
- racó per a la meteorologia, 26
- passatemp, 27

A casa nostra també fem

recollida

selectiva

*Ara
només depèn
de tu!*

CONSELL COMARCAL
DEL CAMP DE TARRAGONA

Dr. Ferrer 31 - 43002 Reus - Tel. 977320711 - Fax 977321773
cc@cccamp.gel.com - www.cccamp.gel.com

Pere Ramon Aymamí

L'AGUTZIL DE VILAPLANA

entrevista

Aquesta feina me l'estimo, perquè fa molts anys que la faig

Com un rellotge de corda inesgotable, Pere Ramon Aymamí és l'encarregat d'executar els manaments dels diversos consistoris de Vilaplana, als qui ha servit des de fa més de 34 anys. Realitza amb diligència i estima bona part d'aquelles petites però importants tasques que un poble precisa per al seu bon funcionament. La feina pública li ve de tradició. El seu pare, el Pep "Cinto", ja va ser un veritable missatger de la cultura local ja que, entre d'altres coses, era l'encarregat de passar les pel·lícules de cine i de cantar com el joglars els pregons a toc de trompeta. El Pere Ramon, com si fos un home orquestra, ha fet i fa quasi bé de tot: d'agutzil, de pregoner, de campaner, de cobrador, de vigilant de la potabilitat de l'aigua, i ha enterrat molts dels nostres vilatans. I ha esdevingut, per la seva cordialitat i saber fer en les tasques públiques, un d'aquells personatges familiars que la gent valora.

Quan i per què vas començar a treballar per a l'Ajuntament de Vilaplana?

Vaig començar el 23 de novembre de l'any 1968, quan va morir el pare. Ja fa 34 anys. Tot va ser perquè el pare es va posar malalt, i em va dir que fes un pregó, ja que ell anava amb el ruc i no podia. Jo no ho volia fer perquè tenia 17 anys i em feia molta pesera. Vaig fer 2 o 3 pregons.

A partir dels 18 anys, quan ell va faltar vaig haver d'afrontar la carrera d'agutzil. Jo era jove i no volia estar lligat, però a l'haver d'ingressar el pare a Barcelona, em vaig trobar amb el fregat. El pare va estar a l'hospital des d'octubre fins a la seva mort al novembre. I mentre era a Barcelona van morir una o dues persones. Això és fort, perquè et trobes que ho has de fer amb 18 anys sense haver-ho fet. La mare em va ajudar i ho vaig fer, però de totes maneres jo m'ho volia deixar. Vaig anar a veure l'alcalde d'aquella època, en Joan Pellicer "Carletes", per deixar-m'ho.

Era perquè compaginaves aquestes tasques amb la teva feina professional de paleta?

Sí, feia les dues coses. El que passa és que jo aquesta feina del cementiri no l'havia feta mai. M'era violent fer-la ja que no hi estava acostumat, i era molt dur per tot el que comporta. La meua mare va anar a veure el "Carletes" perquè em convençés, ja que ella em deia que continués, i ell em va dir: "Escolta a ta mare, prova-ho i continua".

Com a agutzil de Vilaplana quines feines has fet al llarg de tots aquests anys?

Una mica de tot. He fet i faig la feina del cementiri. Fa anys la germana de la Quimeta Baiget, la Victòria, anava a donar corda al rellotge, però es va fer gran, i com que no ho podia fer, ho va agafar el meu pare i després jo. Cada dia s'havia d'anar a donar corda al rellotge del campanar. També, una vegada al mes, netejar els rentadors; s'havia de canviar les bombetes del carrer quan es fonien; vigilar l'aigua, per tant anar a la mina a veure si rajava bé. A partir dels anys 70, posar-hi clor. També fer la feina de l'Ajuntament, com ara portar papers per signar, cobrar rebuts, escombrar l'entrada, etc.

Tot això, és clar, després de fer la teva jornada laboral de paleta?

Sí, sí, tot les hores després de treballar. Ara però, no en tinc tanta de feina, perquè del manteniment se n'encarrega una altra persona. Ara bé, les tasques de l'Ajuntament sí, jo continuo anant-hi cada dia per si s'ha d'anar a portar un paper al jutge o a algú altre. I si em trobo algun paper pel carrer també l'arreglo.

Per les dates a què fas referència, has vist i sofert com a treballador públic el canvi i l'evolució que suposa la transició d'un tipus d'Ajuntament franquista a un de democràtic.

Sí, sí que he vist l'evolució i el canvi, i és evident que hem millorat a nivell de lliber-

tats i benestar social, però en el fons, en els pobles petits com el nostre són més importants les persones que governen que els partits a qui representen. He treballat amb els mandats del Joan Pellicer "Carletes", del Sebastià Joaquim, de l'Agustí Ferré "Mallo" i ara amb el de l'Ernest Aymamí i de l'Eduard Bonet

Ara t'és més descansada la feina pel fet que s'hagin modernitzat les coses o se't complica més?

De feina en tinc igual.

Les tasques públiques que realitzes les decideixes i organitzes tu mateix?

Sí. Per exemple, si sé que al dipòsit hi falta aigua, doncs engego el motor, pujo l'aigua i l'omple. Jo m'administro la feina lliurement però haig de procurar donar constància del que faig. I dir: a tal lloc s'ha de fer això o allò, allà sembla que estigui malament. O sigui que jo aviso del que hi pugui haver. I si ho puc fer jo mateix ho faig; i, si no, ara ho fa el noi de manteniment.

Abans, quan hi havia l'abeurador tam-

iberCaja

bé s'havia d'anar a netejar?

Sí, el netejava. Primer el meu pare i després jo, fins que es va desfer.

Tu notes més sensibilitat en la gent o en els que governen pel tema de conservar i respectar les coses antigues, com per exemple els rentadors?

Per la gent sí. Per l'Ajuntament no ho sé, perquè no pregunto. Les dones grans que hi han anat tota la vida a rentar ho respecten com un bé preuat que és del comú, i t'ho diuen amb estima. Si està una mica brut, t'ho fan saber, i hi vaig a fer una netejada.

Tot i les millores tecnològiques, actualment encara hi ha gent que va a netejar la roba als rentadors?

Sí, i tant. Hi va la Montserrat Melitón, la Maria Peirona, l'Adela de Cal Conso, la Neus, la Quimeta Baiget. També hi anava l'Adela de Cal Guillermo i altres.

La canalla d'ara també van a jugar als rentadors com la d'abans ?

La canalla van a fer-ho malbé. A l'estiu hi van, i tantes pedres com troben al riu les tiren dintre. Però és lo normal perquè s'ha fet tota la vida.

Quant al delicat però tan humà i ineludible tema d'enterrar els morts, qui te'l va ensenyar ? I quins són els passos a fer, des que un mor fins que es sepul-ta ?

A mi el tema del cementiri me'l va ensenyar el meu pare. La primera vegada que hi vaig anar tenia 14 anys. Ell ja anava coix i em va dir que l'havia d'anar a ajudar a fer un clot perquè s'havia mort la mare de la Maria de cal Rossell. Avui en dia, el que faig és el següent: obrir la tomba, llençar els guixots, treure-ho tot a fora i separar la fusta i desglossar la part òssia, que la poso en sacs. La fusta, la cremo tota i ho deixo net. Després poso la caixa, ho torno a cobrir i ho tanco.

Abans una feina que jo no feia i la feia el Pep Bidó era anar a buscar el mort a casa i posar-lo dins la caixa, però quan el Pep es va fer gran va dir si ho volíem fer nosaltres.

Així que a més d'enterrar, també poses el mort dins la caixa?

Sí. Ara tinc doble feina perquè he d'anar al cementiri a preparar-ho tot, després clavar les lletres a la caixa, anar a la casa del difunt, posar-lo dins la caixa i anar a tocar a missa.

Déu n'hi do! Al ser una persona coneguda per la gent del poble i que et trobes per la teva feina amb aquestes situacions de dolor per la mort d'un ésser estimat, sembla que es pugui establir un vincle més humà, familiar, o com a mínim menys fred que per exemple el que es dona en els enterraments que es fan a les ciutats.

Efectivament, així és. Aquí el que fem quan arribem amb la caixa diem a la família si podem pujar a buscar el difunt. Llavors demanem ajuda als familiars per posar-lo a la caixa. A cada casa és una història i cal tenir molt de tacte. Si la família et demana estar una estona més amb el difunt, doncs tu t'esperes.

Al cementiri ara la gent comença a pujar més perquè abans no pujaven gaire. I tu tapes aquell senyor o senyora davant de tota la família, i per tant ho has de fer bé. Jo aquesta feina me l'estimo perquè fa molts anys que la faig. No són 4 dies i tant això del cementiri com tocar les campanes, com el rellotge, o l'aigua, són coses que van amb mi.

En relació als tocs de campanes i al so del rellotge, fas el mateix ara que quan vas començar ?

Al rellotge, abans li havies de donar corda perquè sonés, ara és automàtic. I la feina de tocar campanes també ha variat força. Abans hi anava a la una del migdia i tocava per anar a dinar. A l'hivern hi tornava a 2/4 de 3 per anar a treballar. I quan arribava la primavera anava a tocar a les tres per tornar a treballar. Però a partir del 76, 77 els vaig dir que això no podia ser perquè era maldecap haver d'anar amunt i avall contínuament, i ho vaig deixar de fer. També tocava al Rosari de l'Aurora (als 70) quan el feien a l'octubre m'havia d'aixecar a les 7 del matí. I al maig tocava cada dia pel mes de Maria, també

Pep "Cinto" tocant la trompeta per anunciar un pregó. Foto cedida per Pere Ramon.

al Sagrat Cor. Abans, s'anava a tocar per una persona que a l'any de morir li feien dir una missa. Això s'ha perdut. Ara només vaig a tocar el diumenge i per la Festa Major toco dissabte i diumenge. Quan hi havia mossèn Saludes volia que també hi anés a tocar el Rosari a les 5 de la tarda, però li vaig dir que no perquè hi havia d'anar al matí, al migdia i al vespre.

Et sents valorat per la feina pública que fas a Vilaplana?

Sí, la gent del poble em té estima i l'ajuntament també, pels anys que hi sóc. Jo he procurat i procuro fer la feina tan bé com sé, i no sóc una persona problemàtica.

I, ja per acabar, has pensat qui podria ser el teu successor? El teu fill potser? No. El meu fill no. Jo, mentre pugui, ho vull acabar tal com m'ho van deixar a mi.

DOLORS JOANPERE I PITXI

**Grup de
Teatre
de Vilaplana**

LO RASTRE D'ANAR A ESPERAR LOS REIXOS

Fotografia: Rafael López-Monné

Mentre *los Reixos* encara vénen de l'Orient, a Vilaplana, la calla té el costum d'anar-los a esperar d'una manera tan curiosa per a algú de fora poble com habitual és per a tots els que hem viscut i crescut aquí. L'únic motiu del terrabastall que fan els rastres de pots és precisament aconseguir fer prou soroll perquè aquells *reixos* que vénen de tan lluny no passin de llarg en el seu trajecte de repartiment de carbó i regals.

Des del balcó de casa he vist (i sentit!) com passava ordenada i sorollosa la processó de canalla il·lusionada. Com podia deixar de comprovar el correcte funcionament del rastre que havia dissenyat per als meus nebots!

Aquesta visió m'ha fet recordar quan jo era el que anava a esperar *los reixos* amb el rastre de pots. Segurament tots sortíem a la mateixa hora i quedàvem a la plaça. La idea era clara: no n'hi havia prou amb la batalleta que cadascú pogués fer amb el seu rastre, sinó que calia preparar una gran guerra final i apoteòsica aconseguint el rastre més llarg possible. Les mobilitzacions s'iniciaven amb la unió de tots els rastres individuals en un, i seguia amb la recerca de més pots i llaunes (fins i tot buscant-los allí on n'hi havia més d'acumulats: a l'abocador de brossa del poble!). Finalment, s'aconseguia

l'objectiu i el rastre descomunal serpentejava eixordador abraçant tots els carrers del poble (no fos cas que algun camell s'amagués tant que no el sentís!). Cal no oblidar que calia dissenyar diferents sistemes d'arrossegament i de gir, més o menys perfeccionats, per tal que aquell giny avancés victoriós i dibuixés hàbilment cadascuna de les cantonades del plànol de Vilaplana. I després d'innombrables i inevitables trencaments i reparacions, s'acostumava a rematar la feina de comunicació amb el més enllà oriental aparcant el rastre en algun amagatall, per a l'any següent, abans d'anar a devorar el dinar més il·lusionat de l'any.

PEP MESTRE ANGUERA

Fotografia: Rafael López-Monné

els nostres costums

ELS ARMATS DE VILAPLANA

A Vilaplana la Confraria del Sant Nom de Jesús, anomenada també del Sant Crist, fou fundada l'any 1596 i aprovada el 19 d'octubre de l'any 1615 per l'arquebisbe de Tarragona, Joan de Moncada.

Des de l'any 1739 en què s'inaugurà el temple nou, la Confraria té un altar dedicat al Sant Crist. Per diverses notes que es troben en el llibre de comptes de la Confraria, es pot suposar que cada any la Confraria organitza la processó del Sant Crist.

Sembla que a finals del s. XIX, els armats ja assistien a la processó. A principis del 1900 (1902?), els armats formaven un grup de 15 persones, més un corneta amb banderola i la llança creuada a l'espatlla, un tambor gros i el capità.

Fotografia: Maria Rufina

Fa uns quants anys que ha minvat el nombre d'habitants de Vilaplana i, lògicament, s'ha fet petit el grup d'armats. Actualment són 8 armats, el capità i dos tambors.

L'any 1999 els armats van participar a la Trobada de Catalunya feta a Banyoles, i des de 1993 participen a les trobades anuals de les comarques tarragonines.

LLUÍS LÓPEZ

Encarregat dels Armats

Genís Torres Aymamí, S. L.

CONSTRUCCIONS I OBRES

Carrer Major, 60
Tel. 977 81 51 29

43380 VILAPLANA

VIALMA, SAT

Esclofolladora d'avellanes

Jaume Salvat Salvat
C. Major, 14 • 43380 VILAPLANA
Tel. 977 81 50 13
c-esalsa@maptel.es

homenatge

JOSEP FERRÉ REVASCALL, L'HOME

Quan vaig saber que havia mort, vaig córrer immediatament al tanatori per donar el condol als familiars. Poc abans de morir ens havíem trobat i jo m'havia recordat aquella estranya promesa que jo li havia fet quan vaig publicar les *Cent Cartes amb Ales*. Ell em va dir que el recull li havia agradat molt, i quan jo vaig agrair-li la generositat dels seus comentaris em va interrompre:

-T'ho dic de veritat i per demostrar-t'ho, et vull fer un encàrrec...

I va ser llavors quan em va demanar que li prometés que quan ell morís, jo li faria la nota mortuòria per a la premsa.

-M'agrada la mesura dels teus comentaris, i sé que tu no diràs aquestes bajanades que acostumen a dir-se quan es mor una persona, com si al món no n'hi hagués hagut cap altra de bona...

Ell era així: humà, profundament humà, amb un sentit quasi desmesurat de la responsabilitat. Per això, quan et parlava dels seus jornalers o dels mitgers, sempre ho feia no tan sols amb respecte, sinó que també amb una gran admiració. Valorava igualment els petits detalls de les grans persones que els grans valors de la persona senzilla. I a aquest sentit de la responsabilitat calia unir-hi el seu extraordinari sentit comú i per a arrodonir-ho, el sentit de l'humor. Quant al primer, jo havia sentit explicar-li que quan va començar a tenir nom com a pintor de roses, el primer que va fer va ser anar al bosc a cercar gavarreres per plantar-les a l'horta de La Caseta i poder empeltar-les tot seguit de rosers, per a poder tenir les roses que havia de pintar al seu gust. Per això jo, més d'una vegada, parodiant Saint Exuperi, li deia que "el considerava responsable de les seves roses".

Quant al sentit de l'humor, aquest espai resulta del tot insuficient per parlar-ne.

A la saleta d'estar de casa seva, on ens havíem passat unes estones meravelloses, sempre que ens passàvem de l'hora, acostumava a dir-me:

-Tu i jo tenim un defecte, i és que se'ns fa tard massa aviat...

I era precisament allí on jo havia conegut moltes de les seves aventures, com les exposicions al Marroc, quan el general García Valiño n'era Alt Comissari, les seves "peripècies de principiant", els seus tractes amb determinats marxants...

Quan he tornat a casa, m'he quedat una estona contemplant el seu pom de roses del quadre que presideix el nostre menjador i, més enllà, aquella raconada de les Tosques que

jo havia vist com pintava a Vilaplana, la seva i la meva, la nostra...

I he pensat que encara ens quedaven moltes coses meravelloses per comentar, i que, com acostuma a passar quasi sempre amb les grans persones, no vaig saber aprofitar prou els seus coneixements i les seves experiències. Havíem començat a parlar de la possibilitat de..., però què importa ara el capítol no iniciat de tantes bones intencions.

Tenies raó, Josep, a tu i a mi se'ns ha fet tard massa aviat.

JAUME MARINÉ FERRÉ

AL JOSEP FERRÉ I REVASCALL

"...a tu a qui els ulls se't tornaren ànima."

Ens vas deixar l'eternitat brodada
amb fils de mil colors de somnis folls,
assedegat d'una llum albirada
i amb batecs de la vida de l'entorn.

Et van florir els pinzells per encanteri,
els dits se't van tornar fonts de colors
que glatien a ritme de misteri,
al tàlem de la tela, fent l'amor.

Tot espiant l'ànima de les roses,
que han parit els rosers que tens a l'hort,
vas descobrir que les flors no són coses,
sinó esperits que ens lliuren de la mort.

Hem vist eixams de guspines florides
a la tela on tu les vas sembrar,
tot fruitant mil promeses exquisides
i collites de llum per l'endemà.

Deixa'm, amic, que et faci una abraçada,
els teus pares i els meus exultaran,
ells ja han trobat la llum per tu buscada
que té color d'amor i eternitat.

JAUME MARINÉ FERRÉ

- CONSTRUCCIÓ DE PISCINES
- MANTENIMENT
- PRODUCTES QUÍMICS
- REGS DE JARDÍ I FONTS
- FONTS ORNAMENTALS

LA SOLUCIÓ PER A LA SEVA PISCINA

Recobriments amb LINER

- Solució definitiva al problema de les juntes
- Rehabilitació de piscines i basses d'esbarjo
- Decoració de piscines al seu gust
- Piscines de grans dimensions
- Amb garantia fins a 10 anys

Av. Europa, s/n • Pol. Ind. Constantí
Tel. 977 29 65 12 - Fax 977 29 65 94
43120 CONSTANTÍ / e-mail: aiguanet@interbook.net

JOSEP FERRÉ RAVASCALL

“Necessito pintar cada dia per adonar-me que estic viu”

Aquesta és una de les màximes més impactants que ens va deixar en Josep Ferré Ravascall durant la seva estada a la ràdio. Era el mes de febrer de l'any passat, i ens va visitar a propòsit de l'edició del magnífic llibre d'en Ramon Oteo que descobreix tota la trajectòria vital del pintor de Vilaplana. Durant la conversa en Ferré Ravascall se'ns va descobrir com un home de bondat exquisida, de conversa planera, senzilla, amb algunes pinzellades de tendresa que ens va confortar en tot moment. I amb uns tocs de sinceritat fins i tot divertits: no va tenir cap mena de recança a reconèixer que era un autèntic desastre a l'hora d'ordenar tota la seva vastíssima producció pictòrica.

Però aquella mitja hora llarga d'entrevista va viure el moment de màxima emotivitat quan es va referir als seus inicis pictòrics vinculats, directament, a Vilaplana. Ens va explicar que fou en Cisquet “Xacó”, un veí del poble, qui va convèncer els pares de les seves innegables aptituds per al dibuix i que valia la pena invertir en la seva formació enviant-lo a Barcelona. A ell mateix li costava explicar-se després de tants anys que un xicot de pagès, envoltat de camp i de cultius, pogués tenir aquestes inquietuds artístiques. De ben segur hi va ajudar d'una manera determinant l'ambient tan especial del seu municipi: *“la llum que hi ha a Vilaplana, amb aquell sol que peta a les muntanyes roges i blanques d'allà dalt, és una cosa única”*. La llum d'en Ferré Ravascall es va apagar a les acaballes de l'any passat. Però el seu art continua viu entre aquells que tenim la sort de contemplar-lo a diari. És el privilegi dels artistes: les seves obres els converteixen en immortals.

Fins sempre, pintor de les roses.

JOSEP BAGES

LA VELLESA

Sense haver-la jo buscat
la vellesa ja ha vingut
i encara que no l'he desitjat
l'accepto de molt bon grat
com a preludi de lo viscut.

Ella la podem definir
com un setembre que ja arriba
per a fer la recollida
de lo que hem sembrat pel camí
en tota una llarga vida.

La vellesa és com la neu
que blanqueja la portada
però a dintre del cor meu
que batega però no es veu
no hi arriba la gelada.

Que a pesar d'aquestes canes
de les arrugues del front
i d'emollir-se les cames
en el fons hi nien les ganes
d'estimar més a tothom.

Estimo la terra que trepitjo
i tot el seu entorn,
i del cel tot lo que em fa llum
i com més vell més desitjo
la pau per a tot el món.

SALVADOR JUANPERE

EL SERVEI DE CORREUS INFORMA:

A partir del dia 1 de març del 2002, els segells amb pessetes deixen de tenir valor.

A partir d'aleshores, només són de curs legal els de valor amb euros.

Cal recordar que les tarifes per a les cartes de fins a 20 grams són:

- Espanya i Andorra 0.25 euros
- Europa 0.50 euros
- Resta de països 0.75 euros

per carnaval tot s'hi val

- Benvolguts vilapilonencs i vilapilonenques:

Excel·lentíssims mitjos alcaldes, Sres. regidores, Sr. Telecentre i Srs. de l'oposició... Srs. de l'oposició... ehem, ehem... no...no hi ha oposició... (als alcaldes)

Carai, si que ho feu bé que l'oposició no aixeca la veu?... (resposta de complicitat o d'estupor per part de les autoritats).

Naltrus, ses «Mitgestats» els Reis del Carnaval, en nom de la broma i la xerinola, volem portar-vos un missatge de festa i de barrila. Som els reis de la conya i la ironia, i com deia la vaca de Pere IV, queixosa dels tractes de son amo: « **He pres el determini, l'he bramulat per comes i marjals, i no espereu que me'n desen-camini un manat d'alfals.**

Car jo mateixa si no fos tan llega, en lletra clara contaria el fet. Temps era temps hi hagué una vaca cega: jo sóc la vaca de la mala llet!»

I la mala llet i la puteria és el que ens regalima pels quatre costats. I, si no, pareu bé les orelles (si els quilos de cera que us les taponen, que ben aprofitats: ens podrien convertir en els primers exportadors d'atxes processionals del món, us deixen sentir quelcom) i escolteu el recull d'improperis i blasfèmies que aquest parell de poca-soltes, us contaràn:

Tot entrant al poble pel pont del Cama, Ja en sents la pudor, de l'obra ufana. L'ajuntament, els fems n'ha remogut Amb tan mala traça, Que els veïns entrar a casa no han pogut.

I veient-se mancats d'estança Sols van de ventre als orinals, Amassant i amassant força femta, Al davant de llurs portals Per construir-hi una escaleta I poder entrar a ses cases i corrals.

Allà baix al Pont Vell
Hi planten un canyar,
Diuen que és un ribell
Per l'aigua netejar.

¡Ai, pobre Pont Vell!
Set anys en deu fer ja
Que et toquen el clatell
Sens treure'n aigua clar.

Tot just deixar el passeig de les rampetes,
Anem fins baix al bar a fer un conyac,
De cop els ulls ens brillen, el cor s'atura,
Quin espant !!!
Està farcit de reixes el casal!!!

Fins el «jabalí» sembla que polri,
Ja veu que d'allà no en sortirà.
El president està cofoi amb el que veu,
Amb reixes Yamahas,
No hi entrarà ni Déu!

A les golfes del casal,
Teatre i casa de cultura,
Mil juntes hi fan cabal.
Vells i dones de costura,
Beuen aigües amb citral
Mentre miren partitura
I assagen el cant coral.

Avui solfa no s'escolta,
Prenen mides pels racons
I és que ells hi voldrien fotre
Una màquina de condons.

Amb senyals noves i bufadores;
A partir d'ara no us queixareu,
Tenim un cotxe de quatre places,
Doncs la resta ha d'anar a peu.

Gossos i gats desapareixen,
Ningú no sap què està passant.
Vigileu Ritu i cooperativa,
Vigileu que els toros us fotran.

Al Telecentre de Vilaplana
Es queixen que no hi anem
I és que a la pàgina web hi posa
Que nostra patrona és:
La Verge de la Llet.

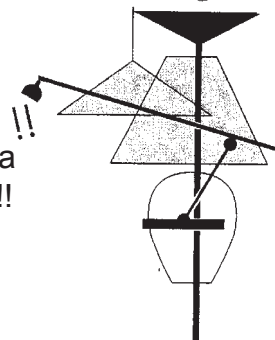
D'aquí poc temps en Bin Laden
També hi sortirà,
Esperem que no hi posin
Que és fill d'un català.

LAMPARAS
lumen
IL·LUMINACIÓ

C/ Benidorm, 11 (cant. Peñíscola)
Tel. 977 75 05 30 - 43205 REUS

NUVIS!!

- Preus especials per a la vostra llista... i col·locació GRATUÏTA!!
- Pantalles a mida
- Tots els estils
- Il·luminació de jardí

ODA A LA PLAÇA DE LA RIBA

Els veïns diuen que és obra del diable
Ningú sap qui l'ha fet,
Però la merda és cosa palpable
I ara el mal ja ha estat fet.
Busquem l'arquitecte culpable
Responsable del fet,
Liguem-li al coll un cap de cable
I l'altre a un ruc refet,
Traiem-los a coces de l'estable,
Que el ruc en jutgi el fet
I si ell també el troba culpable,
Pengem-lo per tal fet.

Fastigosa plaça del diable,
Fastigosa tu i qui t'ha fet,
A la vista ets desagradable,
A cops de mall t'hauria desfet.

Davant el parapeto de La Riba,
S'aixeca un restaurant molt casolà,
El nom fa honor a la Peirona
I parteix amb cal Jaume Macià.

Carn i peix, tot el que vulguis allí es menja,
Però fa falta un toc més familiar,
retiren els coberts,
què és el que passa!!!
Des d'ara amb serres i espasa és menjarà.

De l'hotel de La Mussara
Fa molt temps que res se'n sap,
Quin avorriment i quin mal rotlló,
Terra Sud s'ha desinflat.

Ja no fan conferències
A la sala parroquial
Potser a partir d'ara n'informaran
Al Full Dominical.

GOIG EN LLAÓ DE SANT PILO
EXTERMINA GATS

IMATGER PELA
QUE EN CARRIERS
VENIMUS DE
VILAPLANA

Uns platanos en ella presència
I Ganada de caritat
Una fill de caritat
I de legats los pates
Platanos en ella presència
I Ganada de caritat
Una fill de caritat
I de legats los pates
Platanos en ella presència
I Ganada de caritat
Una fill de caritat
I de legats los pates

Un fill de caritat
I Ganada de caritat
Una fill de caritat
I de legats los pates
Platanos en ella presència
I Ganada de caritat
Una fill de caritat
I de legats los pates

Un fill de caritat
I Ganada de caritat
Una fill de caritat
I de legats los pates
Platanos en ella presència
I Ganada de caritat
Una fill de caritat
I de legats los pates

No us estireu la cabellera, per tanta rima patillera. Ja s'han acabat els impropis amb tant vers mal forjat. Som rapsodes per un dia, i pregoners de la realitat, i sols volem contar-vos quatre coses amb un xic d'ironia.

I és que el Carnaval és una màscara que ens tapa la cara i ens dona impunitat per dir tot allò que durant l'any hem tingut callat.

Però no podem acabar aquest discurs amb alegria, les circumstàncies ens fan demanar reflexió: és que d'uns mesos ençà han desaparegut molts animals de companyia .

I als responsables els volem dir:

Botxins que escampeu verí pels carrers, penseu que aquest els portals travessa i la resposta pot ser rabessa . No heu pensat, jutges sense pietat, que aquests animals que condemneu amb tanta impunitat poden ser el germà no tingut i el fill que tant s'ha ansiat. Qui sou vosaltres que us creieu tenir la llei i la raó i la seguretat que us dóna la nocturnitat?

¡Qui sou vosaltres, valents de pacotilla!... Ha, ha, ha ¡Doneu un pas en front, si és que teniu collons! I digueu-nos a la cara què us han fet aquests pobres animalons.

GRUP DE TEATRE DE VILAPLANA

construccions

JOAN MESTRE SL

C. Major, 32-3r • 43380 VILAPLANA
Tel. 977 81 51 73

el racó de la llar

“ELS AMICS DE LA CANÇÓ”

No és pròpiament una coral. És una reunió, un conjunt d'unes persones amigues que s'han agrupat i amb molt d'interès han format una petita agrupació que es disposa a participar en la Missa d'algunes diades festives de la Parròquia de Vilaplana i amenitzar alguna de les vetllades que tenen lloc a la Llar de Jubilats quan se celebra alguna festa assenyalada.

Però si fins ara només és això, és perquè encara no hi participen prou cantaires per a poder formar una autèntica coral. En aquests moments només són deu els cantaires i per a poder formar la “Nova Coral de Vilaplana” haurien d'arribar a ésser al menys vint persones, cinc de cada “corda”. Una “corda” és un grup de sopranos, o un grup de contralts o un grup de tenors o un grup de baixos. Així, amb les quatre “cordes” ja es podrien cantar la majoria de cançons a quatre veus mixtes (homes i dones).

Dins la tècnica musical es necessiten, per a poder realitzar els acords clàssics, quatre notes emeses simultàniament. Així, per exemple, per a cantar un acord de DO Major solament és necessari emetre simultàniament: DO, MI, SOL; o l'acord de FA Major: DO, FA, LA. En canvi per a realitzar un acord de sèptima dominant es necessiten quatre notes; per exemple per executar un SOL Setena s'han d'emetre simultàniament les notes SOL, SI, RE, FA. Quatre notes que és la raó per la qual es necessita una coral amb quatre “cordes” per tal de poder efectuar els acords anomenats clàssics dintre d'una melodia o composició musical.

Així doncs, seria molt necessari que entre tots fésim un esforç per tal de motivar les deu persones restants, i si fos possible, encara més per tal de poder agrupar-les i formar una autèntica “coral”. Si fos així, es podria participar, amb més gran efectivitat, en les cerimònies religioses, es

podria cantar “Les Caramelles” quan arribés la Pasqua, es podria cantar algunes Havaneres en les vetllades i fins i tot realitzar concerts a l'Església en motiu de la Festa Major o alguna festivitat important.

I si tot això es portés a bon terme i l'Ajuntament, la Casa de Cultura, l'Associació de Jubilats, La Caixa Rural i d'altres entitats de la vila hi tinguessin interès i col·laboressin amb alguna petita subvenció, es podrien realitzar intercanvis amb altres corals de la província, fer excursions o sortides culturals per a assistir a concerts, participacions en trobades de Corals de Caramelles a Reus i a Tarragona, i moltes altres activitats musicals que donarien a Vilaplana un grau de cultura musical que seria motiu de satisfacció per a tots els vilaplanencs.

Esperem que així serà en un futur no gaire llunyà.

JAUME MESTRE CARDONA

UNA ALTRA VEGADA TERESA DE CALCUTA

A l'anterior número de “Lo Pedrís” van sortir uns pensaments de la mare Teresa de Calcuta. Aquí van aquests altres on descobrim el coneixement de la vida (amb totes les seves facetes, boniques i tristes) d'aquesta gran dona que va ser Teresa de Calcuta.

La vida és una oportunitat, aprofita-la.

La vida és bellesa, admira-la.

La vida és beatitud, assaboreix-la.

La vida és un somni, fes-lo realitat.

La vida és un rept, encara'l.

La vida és un deure, compleix-lo.

La vida és un joc, juga'l.

La vida és preciosa, cuida-la.

La vida és riquesa, conserva-la.

La vida és amor, gaudeix-ne.

La vida és un misteri, desxifra'l.

La vida és promesa, compleix-la.

La vida és tristesa, supera-la.

La vida és un himne, canta'l.

La vida és un combat, accepta'l.

La vida és una tragèdia, domina-la.

La vida és una aventura, viu-la.

La vida és felicitat, aconsegueix-la.

La vida és la vida, defensa-la!

MATILDE MESTRE SALVAT

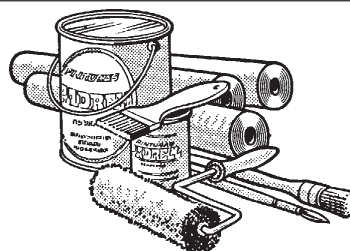

CALAPEIRONA
RESTAURANT

Carrer Àngel Guimerà, 1

43380 VILAPLANA

Telèfon 977 81 51 71

Alexis

Simó

Munté

TREBALLS DE PINTURA DECORATIVA

C. Catalunya, 1-3 • 43350 LES BORGES DEL CAMP

Tel. 616 64 38 30

RECORDS D'INFANTESA

Acal Sisquet, a Vilaplana, tenien cinc fills: quatre noies i un noi. Poc després de la guerra civil, el noi i la noia més grans es van casar i les altres tres filles van entrar a la comunitat religiosa de les Carmelites, dedicades a l'ensenyament

El dia 3 de desembre de 2001 va morir a l'Espluga de Francolí, la Maria. Tenia 73 anys i era la més jove de les germanes.

Durant la Celebració Eucarística que va precedir el seu enterrament, diverses persones varen lloar la bona labor feta en tots els llocs on havia estat, però tots coincidiren en tres punts essencials de la seva personalitat: senzillesa, optimisme i alegria, capaç de fer-la extensiva i animar la persona més trista i deprimida.

Tenia una gran semblança amb la meva germana, tant pel seu tipus una mica grasset, com per la manera d'expressar-se i més d'una vegada algunes persones que no les coneixien massa les varen confondre.

Jo voldria recordar la seva infantesa com a amiga de la colla i cosina. Eren els temps de jugar a les darreres del Quimet, a cinquets, a patacons, al «piso», a la cadena o amagar-se per les entrades de les cases, abans sempre obertes i ara tancades pels interfons o porters automàtics. No hi havia televisors, ordinadors ni internet.

A casa seva feien el pessebre més gran del poble i amb moltes figures. Les festes eren allí el que ara en diríem tot un xou, el tío cagava per a tothom i els Reis passaven per a tots, també per als cosins que hi anàvem. El dia dels Reis arribàvem allí i al balcó només hi havia la meitat de les coses que havíem demanat; els petits ens quedàvem molt tristos però els grans ens deien que com que els camells del Reis eren tan alts, per no ajupir-se tantes vegades potser ho havien deixat al terrat del capdamunt de la casa. I així era, al darrera d'un cossi de fer bugada o d'una torreta amb fulles de pidista trobàvem la nina de cartó o cel·luloide i la fireta que esperàvem.

La Maria, a l'estiu tenia molt poca gana i anava a passar un mes o dos al Maset de les Tosques, situat sota el cingle de la Mussara. Quan al dia del seu enterrament Mossèn Josep Masdéu va parlar del gran amor que ella sentia per les muntanyes de la Musssara i de Prades, i de com apreciava un brot de pi o farigola i unes rametes d'espígol o romaní, vaig pensar que potser ja de petita s'havia contagiada de la gran estima que tenien per les nostres muntanyes el Joanet, la Tereseta i els seus dos fills que eren la família que vivia al Maset.

Confiem que des de la seva Nova Casa continuarà pregant per nosaltres, que amb el seu record ens hem quedat aquí, lluitant fins que Déu vulgui.

PEPITA JÚLIA

espiritualitat

PASQUA, PRIMAVERA, CREACIÓ

Pasqua és la paraula festiva per excel·lència, plena d'optimisme. Des de la institució de la Pasqua judaica com a paraula i festa, 1200 anys abans de Crist, fins a la celebració de la pasqua cristiana, ara ha fet 2001 anys, sempre ha significat vida, llum i joia...

Pasqua ve de la paraula hebrea *pesah* que significa l'alliberament d'Israel quan sortí d'Egipte camí de la terra promesa.

El bisbe Iniesta en el seu llibre "Llum de Crist, la Pasqua", diu que a l'Antic Testament "l'anyell pasqual se sacrificava entre les 14.00 i les 15.00 hores del dia 14 i el sopar se celebrava després de fer-se fosc, que segons el còmput jueu era ja al començament del dia 15 del mes de Nisan, en el pleniluni de la primavera..."

De temps immemorial, l'Església celebra la Pasqua el diumenge següent al pleniluni immediatament posterior a l'equinocci de primavera, entre el dia 22 de març i el 25 d'abril.

La Pasqua, doncs, depèn de la primavera. La primavera sempre acompanya la Pasqua.

Segons una tradició hebrea, Déu creà totes les coses el mes de Nisan, primer mes de l'any, mes de la primavera i també mes de la Pasqua.

El liturgista Basurko en un article sobre la "Pasqua Florida", cita l'escriptor eclesiàstic Hipòlit de Roma (s. II): "*Pasqua és l'aniversari de la primera floració i de la bellesa del cosmos, quan el Creador admirà complagut la vitalitat de la seva esplèndida obra d'art..., quan la terra sencera es cobreix de verdor, quan els arbres floreixen impacients per obrir-se i treure a la llum els seus fruits*".

El mateix liturgista Basurko diu que "*la Pasqua hebrea celebra el record d'aquell gran esdeveniment que va fer passar el poble de l'esclavatge a la llibertat, però sense perdre mai de vista la situació i vivència còsmica que acull el memorial històric: la primavera i la renovació que aquesta estació aporta al ritme de la creació. En línia amb aquesta tradició jueva es van expressar diversos autors cristians dels primers segles, establint una estreta vinculació entre creació, primavera i Pasqua*".

Basurko acaba així el seu comentari: "*La primavera no és el contingut de la nostra festa; però sí una deu curulla de pregones ressonàncies líriques que podria enriquir el contingut oracional del temps pasqual, dins el marc d'una cultura cada vegada més sensibilitzada amb la nostra relació fraterna amb la natura*".

Aquesta reflexió que us he presentat, ajudat pels autors que he citat, l'ofereixo als creients i als que no ho són tant. Als creients, perquè seria una llàstima que la celebració de la Pasqua no els apropés una mica més a la joia de la creació; i als que no pensen tant en Déu, també seria una llàstima que la llum i les flors de la natura no els apropés una mica més a la joia de la Pasqua.

EL RECTOR

LA BONA LLAVOR

Amb data 31 de març de 1912, va ser aprovat per les autoritats provincials pertinents el Reglament que autoritzava la fundació a Vilaplana del **Centre catòlic per a la instrucció de l'obrer**, anomenat després popularment **La Bona Llabor**, i similar als centres que ja hi havia a molts pobles del Camp de Tarragona. Havia nascut com a resultat de l'escissió que hi va haver al Sindicat, fundat anys abans per Mn Miquel Saludes, per part de vilatans no conformes amb l'orientació moral que anava prenent, i amb molts dels actes que allí s'hi feien.

Año XLIX Barcelona 19 de Mayo de 1952 Núm. 20

La Bona Llabor, nom que provenia de l'editora de propaganda catòlica que la Societat repartia regularment, va tenir la seu social al carrer de Dalt, nº 18, pis segon (cal Guimerà).

Segons consta als seus Estatuts, **el millorament moral i material de la gent obrera, de conformitat amb la moral cristiana, els bons costums i els principis de justícia i equitat**, era el seu únic objectiu.

Per aconseguir-ho, s'acordava fundar una escola amb horari diürn (infants) i nocturn (adults); crear una biblioteca, organitzar conferències, vetllades artístiques i literàries, i altres actes similars.

El centre estava subscript a periòdics de sortida diària com "La Cruz" de Tarragona i "El Correo Catalán", l'únic de Barcelona que sortia amb llicència eclesiàstica. A revistes científiques com "la Ibèrica", dirigida per l'Observatori de l'Ebre; de temàtica general: "La Hormiga de Oro", "Tarragona i el Camp"; política "Vademècum del Jaumista", i a d'altres de temes agrícoles i ramaders.

La sala del cafè estava presidida per un quadre d'una Puríssima de Murillo i una litografia del Papa Benet XV amb la seva llegenda: "amb la benedicció del Pare

s'edifica la casa dels fills". Hi havia també un gran cartell emmarcat amb la frase "no es permet blasfemar", que manifestava un dels motius fundacionals de "La Bona Llabor": eradicar la blasfèmia, un vici molt estès entre la pagesia catalana de l'època.

Encara que no es van poder realitzar totes les activitats que la Societat pretenia, el Centre va arribar a tenir un bon fons bibliogràfic, amb molts llibres infantils i juvenils i de temes generals, i van ser nombroses les conferències que s'hi van organitzar.

Els canvis socials i polítics dels anys vint als trenta van portar, a poc a poc, a l'enfonsament de "La Bona Llabor", que va acabar per dissoldre's. Un dels socis fundadors, el Joan Ferrer (Manan), es va fer

Reglamento del Centro Católico para la Instrucción del Obrero de Vilaplana

Capítulo I

Artículo 1.º Título, objeto y domicilio de la Sociedad.
 1.º Se funda en esta villa la Sociedad denominada "Centro Católico para la Instrucción del Obrero" que tendrá su domicilio social en la calle de Dalt nº 18, piso 2.º
 2.º El objeto de esta Sociedad es el mejoramiento moral y material de la clase obrera de esta localidad, de conformidad con la moral cristiana, con las leyes constitucionales y con los principios de justicia y equidad.
 3.º Para llevar a efecto su objeto de las medidas siguientes:
 a) Fundar, de una escuela de enseñanza elemental y de un taller de instrucción de oficios.
 b) Celebrar en esta localidad conferencias de carácter científico, literario, artístico, económico y social.
 c) Organizar en esta localidad excursiones y viajes.
 d) Mantener un fondo de reserva para atender a las necesidades de la Religión Católica Apostólica Romana.
 Pasado: 1.º II

càrrec dels béns de la Societat i de liquidar els deutes.

Però "La Bona Llabor" no va morir. La tenda i el cafè que l'Angeleta i el Joan van regir fins a l'any trenta-sis, al primer pis de ca "la Sunta", va continuar el seu esperit; i no només va quedar el record del bon cafè que feia l'Angeleta, sinó també l'especial habilitat de la padrina que, sense ferir a ningú, sabia fer un pes i una mesura especial, sempre a favor de les famílies més necessitades o de les més nombroses, com tants vilaplaneccs encara ens recorden.

Mª ANNA VERNET I FERRÉ

LA SETMANA SANTA D'HÍJAR

Com bé sabeu, per part del meu pare tinc sang aragonesa, i m'he proposat explicar-vos una de les grans festes del poble d'Híjar: la Setmana Santa; una de les celebracions més importants en la vida d'un cristià. La veritat és que jo només us en puc contar la Setmana Santa, ja que és quan deixo el poble de Vilaplana per reviure un any més les emocions i sensacions d'aquesta setmana.

Híjar és un poble del Baix Aragó, de la província de Teruel que té entre 2.000 i 2.500 habitants. Hi passa el riu Martín. La Setmana Santa va ser declarada d'Interès Turístic Nacional per les seves imatges i el seu toc i repic de tambors; per aquest motiu Híjar també forma part de la "ruta del tambor y el bombo".

Des de Dijous Sant a les 00:00 de la nit, el que nosaltres en diem "Romper la hora", quan Jesús és capturat, fins al Dissabte Sant, tambors i bombos no deixen de tocar pels carrers de la vila, ja sigui en les processons (que seguidament anomenaré) o en el grup particular d'amics.

Ja és en el quart diumenge de Quaresma quan al poble es comença a notar que alguna cosa important s'està acostant. És en aquest dia quan es fa l'oració "a la Dolorosa", que la baixen del calvari a l'església a *hombros*.

Quan per fi arriba diumenge de Rams es fa la tradicional entrada de Jesús a Jerusalem, que és una processó que també va del calvari a l'església, i surt la imatge de la "burrica". Dimarts Sant hi ha la processó de les "Pláticas" que és quan es retroben la imatge de la "Dolorosa" i la imatge de Jesús.

I ja és dijous quan la sang "de los Hijaranos" bull, i és en la nit d'aquest dia que tots es preparen per veure el senyal per començar a repicar els seus tambors i bombos; però també han d'estar atents perquè és a les 02:00 del matí quan es fa la processó de "los despertadores" que

- Ferro
- Alumini
- Inox

Tel. 977 31 80 97
75 68 93
670 45 59 04

ASSOCIACIÓ DE JUBILATS I PENSIONISTES DE VILAPLANA
C. Casal, 3 • 43380 VILAPLANA

simbolitza l'oració de l'hort i Jesús capturat.

Després, però, la gent no es rendeix i continua tocant i tocant fins a altes hores del matí, i fins i tot n'hi ha que fan nit blanca i empalmen amb la processó de "La bajada de las imágenes" del Divendres Sant, on hi van totes les imatges que hauran d'utilitzar:

- 1-La burrica
- 7-La dolorosa
- 2-La oración del huerto
- 8-San Juan
- 3-Santa Cena
- 9-Jesús en la Cruz
- 4-Pilatos
- 10-Las Angustias
- 5-La coronación
- 11-Soledad
- 6-Nazareno
- 12La cama

A la tarda, hi ha altres processons, el pregó on hi va la imatge de "San Juan" i "Dolorosa". Al vespre el Sant Entero, on hi van totes les imatges anomenades més tots els tambors, bombos, manolas...

L'endemà ja es nota pels carrers el cansament de la gent i la festa acabada, però encara al matí hi ha la processó de la "Soledad" i a la tarda la "Subida de imágenes", que és quan es desen totes les imatges i quan tots els tambors i bombos deixen de repicar.

Conclusió

*Ja que durant 3 dies tant tambors com bombos no deixen de tocar ni de dia ni de nit, més d'un s'ha de comprar taps per anar-se'n a dormir.

EVA LÓPEZ

JA SOM PASQUA

CARAMELLES

Quan era petita, 8 o 9 anys, anava amb el meu pare a plegar avellanes al Corral i a la Faredat del Tianet del Corraló. La mare anava a jornal, i com que al bo del dia feia aquell sol... a mi m'agafava el lluer, que vol dir nyonya, peresa, etc., i el pare em deia: "Va que en cantarem una...". Ell en sabia de cantar. M'explicava que tenien una coral i em deia que els cantants eren el Pepet Cobit, l'Anton Rabassa, el Cisquet Batjau, el Pepet Norris, el Joan Badó..., i no en recordo més. Ah, sí!, el Salvador Damu, el meu pare.

Uns xicots d'Alforja, que també cantaven, els van ensenyar moltes cançons, i entre elles unes caramelles. Aquestes les van aprendre i després d'un temps les van cantar.

Com que ja quasi som a Pasqua m'ha semblat bé posar-les a *Lo Pedris*, i potser hi haurà algun lector que les recordi i li faci gràcia llegir-les. Si em descuido algunes lletres espero que m'ho digueu i quan tots les sapiguem, jo també en sé la música i... què us sembla si les cantéssim?

Sé un adagi que diu que...

Qui canta, el seu mal espanta.

I és veritat.

Ja ha arribat la primavera ja ha arribat com cada any bé, i per fer patir xicotes ens hem llençat al carrer. Som uns quants que anem de gresca i volem passar la nit, fent cantades a les noies apa deixeu, deixeu el llit. Del cantar ningú menja vosaltres noies prou que ho sabeu, nostres cants són per veure si alguna teca ens envieu. La cistella ja vos espera guarnideta com un niu, apa noies no feu l'orni au sortiu, au sortiu, au sortiu. Amb els cants d'alegria que per Pasqua sentiu, sembla que tot revisqui sembla que tot somriu. Per menjar-nos la mona n'hem vingut a cantar i si ens doneu un mico l'hauré de rosegat, la, la.

RODOLÍ DE PASQUA

Si per Pasqua ets al foc, per Nadal seràs al joc.

MARIA RUFINA

parlem bé

La manca de l'ensenyament del català ha suposat un ús inadequat de mots i construccions castellanes incorporades en la parla diària de molta gent. Netejar la nostra parla és un deure de tots.

Mai no direm:

LA BASURA
EL BASURERO
EL CUBO DE LA BASURA

Els castellans:

LAVAN CON LA LAVADORA
TIRAN LOS PAPELES A LA PAPELERA

Hem de dir:

LA BROSSA, LES ESCOMBRARIES
EL BROISSAIRE
LA GALLEDA DE LES ESCOMBRARIES;
EL COSSI DE LA BROSSA

Els catalans:

RENTEM AMB LA RENTADORA
TIREM ELS PAPERS A LA PAPERERA

EL RECTOR

PASCAL PELLICÉ MARINÉ
Electricitat - calefacció

Carrer Major, 40
Tel. 977 81 53 28

43380 VILAPLANA

AUTO ESCOLA

CATALUNYA

Pl. Pius XII, (Les Oques), 8 - Tel. 977 32 23 19 - REUS

LES POLÈMIQUES OBRES DEL PASSEIG DE LA MUSSARA

A Vilaplana, per norma general, com probablement a altres pobles petits de similars característiques, s'ha perpetuat des de temps llunyans una mena de llei no escrita, però que en el fons tothom coneix, en virtut de la qual qualsevol problema que afecti la comunitat, o algun dels seus membres, no s'ha de manifestar a la llum pública si no es vol embrutar una suposada immaculada imatge social ni fer trontollar una artificiosa pau i harmonia en la qual viu el comú. Ara bé, ja sigui per botigues, bars o de boca en boca, aquest fet problemàtic o conflictiu es pot escampar als quatre vents de forma indiscriminada i amanida amb qualsevol ingredient que l'engreixi o deformi. Sempre i quan, és clar, no es difongui el nom del subjecte que l'escampa.

De forma generalitzada i sense ferir ningú, pensem que és positiu que quan sorgeix un problema que afecta els vilatans surti a la llum perquè es debati públicament, per criticar-lo allà on trontolla, per buscar possibles solucions i per procurar que no es torni a reproduir. I d'aquesta forma, potser, haurem fet un pas endavant per intentar canviar aquesta dinàmica, que s'ha perpetuat secularment d'amagar, tergiversar o de murmurar arran d'uns fets que afecten la idiosincràsia d'una comunitat. Evidentment, la història, la

veritat o la raó d'uns esdeveniments concrets no es donen en estat pur, ja que depenen de qui els mira, de com els exposa i de la predisposició de qui els rep.

És per aquest afany de difondre, d'il·luminar, de comunicar al poble uns fets determinats, que els veïns del passeig de la Mussara, arran de la problemàtica sorgida entorn les obres de pavimentació i condicionament del carrer, no vam voler amagar el cap sota l'ala de les murmuracions sense fonaments, sinó que vam debatre de forma directa amb l'equip de Govern del Consistori el desacord nostre amb la política duta a terme sobre el finançament i la realització de les obres i quines eren les nostres propostes a fer.

De moment, les negociacions van quedar en via morta i sense solucions. Però com a mínim no ens poden negar el dret, i potser el deure, de queixar-nos i dir el que pensem. Per aquest motiu volem exposar públicament a la revista *Lo Pedrís* la carta en forma d'al·legacions i queixes que vam presentar a l'Ajuntament junt amb la resposta que vam rebre de part seva. I que d'aquesta forma, el poble de Vilaplana quedi assabentat de forma clara de quines són les nostres reclamacions.

ASSOCIACIÓ DE VEÏNS PASSEIG DE LA MUSSARA

AL·LEGACIONS I QUEIXES A L'EQUIP DE GOVERN DE L'AJUNTAMENT DE VILAPLANA

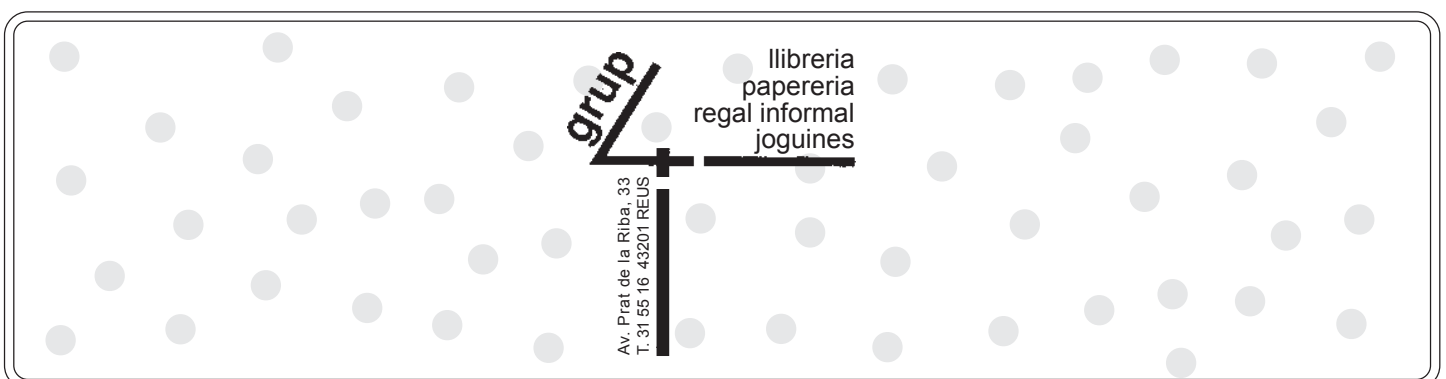
Els veïns del passeig de la Mussara ens adrecem a l'Equip de Govern de l'Ajuntament de Vilaplana per fer-los avinent que com a primers afectats en l'aplicació de les contribucions especials per al finançament de l'execució de les obres de pavimentació i condicionament de l'esmentat passeig, dutes a terme durant l'estiu del 2001, ens hem sentit discriminats, poc representats i mal informats com a vilatans, motiu pel qual volem manifestar les al·legacions següents:

1. Obviar 19 metres lineals al lateral dret del Passeig i 3 metres al lateral esquerre, on no en queda reflectit el propietari i que s'incorporen de forma indiscriminada a la resta de veïns, algun dels quals ha de pagar més metres del que en realitat els correspon. Creiem que l'Ajuntament ha de participar com un veí més en el repartiment del 10% del cost de l'obra del carrer ja que aquests metres esmentats els corresponen.
2. No aplicar el mateix criteri urbanístic a tots els propietaris dels immobles per tal de facilitar-ne l'entrada o accés sense dificultats. La llei especifica que l'accés a l'entrada dels habitatges és de responsabilitat pública.

D'altra banda volem fer constar públicament la nostra insatisfacció per com s'han portat les negociacions que hem

intentat mantenir amb aquest consistori i que a continuació exposem:

1. Aplicar per primera vegada pel finançament de les obres d'un carrer de Vilaplana un elevat impost en forma de contribucions especials que hem de sufragar en bona part els veïns del carrer afectats, sense que prèviament hagi estat consultat ni consensuat pel poble. D'aquesta forma considerem que s'ha emprat una actuació poc democràtica i discriminatòria com a veïns; i a més tenint en compte la seva importància, perquè afecta de forma directa el model contributiu i urbanístic de tots els vilaplanencs.
2. No voler rectificar, ni tan sols reconèixer, que hi va haver en la primera interpretació sobre la imposició i ordenació de les contribucions especials, per part de l'Ajuntament en ple (Equip de Govern i Oposició), un error al determinar que quan es feia esment als veïns als quals s'havia d'aplicar l'impost es feia referència a tot el poble, quan en realitat, la llei de contribucions especials feia esment tan sols als veïns del carrer on s'havien de realitzar les obres.
3. Malgrat mantenir dues reunions prèvies amb l'equip de govern, hem estat poc i mal informats ja que no se'ns va donar cap tipus de resposta a les queixes exposades amb anterioritat sobre alguns errors que preveïem sobre

NEU PROTAGONISTA

El passat mes de desembre sota el nom de "El vent que passa" l'alforgenc Jordi Olivé i Salvadó va exposar a la Sala Parroquial de Vilaplana unes fotografies realitzades al seu poble.

L'exposició era un recull d'imatges de la vida rural dels anys seixanta, estava comissariada pel Sr. Josep Mª Ribas Prous (president de l'Agrupació Fotogràfica de Reus) i organitzada per l'equip de LO PEDRÍS. L'acte havia de servir, també, com a marc per fer la presentació oficial de la primera entrega de la **Fototeca Col·leccionable** de LO PEDRÍS.

La gran nevada caiguda el dia 15 de desembre va ser la gran protagonista i, per tant, es va haver de suspendre la inauguració i presentació del col·leccionable. Els dies 23, 24, 25 i 26 de desembre es va poder veure l'exposició, a la qual va assistir un nombrós públic.

SONETO AL EURO

*A grupa de Abacur, el vigoroso,
paseas por un mundo tan acerbo,
sin sentir de la vida el icocerbo
ni hallarte un momento, tú, medroso.*

*Amaltea te vio tan valeroso
que por amor te regaló su cuerno,
y fuiste tan devoto, tú, del verbo
que el Almo se mostró muy generoso.*

*Tu virtud y tu fe tan acendrada
merecieron del mundo sus respetos;
de tus amigos fuiste gran Acates.*

*Venciste en la lucha despiadada
y tus glorias cantadas en sonetos
tu vida immortalizan hoy los Vates.*

EHURO

l'execució de les obres: alçades de les entrades, profunditat del ferm, escorrells dels plataners on les arrels sobresurten amb excés, variacions en el color i la lluïssor del paviment. Així com no donar-nos cap resposta sobre el percentatge que havíem de pagar i que amb antelació havíem discutit en les esmentades reunions.

4. Quant al pagament, encara que ens feu el favor de pagar-lo en 2 o 3 vegades, però sempre en el mateix any, tampoc ens sembla que hi hagi gaire generositat tenint en compte la quantia que suposa per a alguns veïns.
5. No ésser coherent aquest Equip de Govern en la Política d'Obres Públiques ja que s'ha aplicat un criteri diferent en cada carrer on s'ha actuat fins ara, impedit d'aquesta forma tenir una política global i futura d'intervenció urbana.

Per tot això, demanem que es rectifiqui l'actuació de l'Equip de Govern de l'Ajuntament i es tinguin en consideració les nostres justes reclamacions.

Vilaplana, 24 de gener de 2001

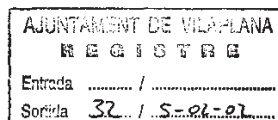
L'Associació de Veïns del passeig de la Mussara.

RESPOSTA DEL CONSISTORI

**AJUNTAMENT
DE
VILAPLANA**
BAIX CAMP

Senyor Josep M. Garcia
Passeig de la Mussara,
43380- VILAPLANA

Benvolgut senyor,

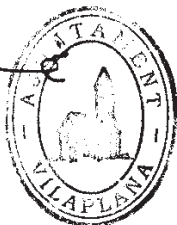
En data del 24 de gener dels corrents hem tingut entrada en aquestes Oficines Municipals l'escrit d'al·legacions i queixes a l'equip de govern de l'Ajuntament de Vilaplana, signades per vostè com a representant dels veïns.

Com sigui que no em consta acreditada la constitució de l'Associació de veïns del Passeig de la Mussara, ni que vostè sigui el seu representant als efectes legals. Als efectes de no incorre en majors infortunis posteriors ni defectes legals, una vegada vist l'article 31, 1 i 2 de la llei 30/92 de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú (B.O.E de 27 de desembre de 1992), en relació a l'article 71 de la mateixa norma administrativa, disposeu d'un termini de **10 dies** al efectes de que pugeu acreditar fefaentment la constitució de l'esmentada Associació de Veïns i la vostra representació.

Atentament,

Jordi M. Olivé i Avila
Secretari

Vilaplana, 29 de gener de 2002

SOLUCIONS PASSATEMPS	
1.- CATETO A BABOR	6.- SANGRE EN LA TUMBA DE LA MOMIA
2.- ANA DE LOS MIL DIAS	5.- TARZAN Y LA MUJER DIABLO
3.- LE LLAMABAN TRINIDAD	4.- ESPARTACO
7.- LA CHICA DEL MOLINO ROJO	10.- FRENESI
8.- EL PADRINO	11.- CRIMEN EN LA RESIDENCIA
9.- EL ARQUERO DE SHERWOOD	12.- BUFFALO BILL

A LA MUSSARA, NO UN POU DE GEL, SINÓ DOS

A Vilaplana tothom sap – segurament que fins i tot la joventut més joveneta– que a la Mussara –ara un sector del mateix terme– hi havia hagut un pou de gel, al mas justament conegut amb el nom de mas del Pou del Gel (o del Pou de la Neu). Era a poca distància al nord de les cases del poblet. He dit “era” perquè ara del mas només queden els enderrocs. Però el pou encara hi és, sense coberta, certament, i ha quedat com un gran ull sense pupil·la mirant al cel. Un ull ben rodó, d'un diàmetre que estimem de cap a vuit metres i una profunditat de gairebé set, però que seria superior si trèiem el gruix de terra i de materials de la cúpula que van caure dins, quan es va desplomar, i s'hi han dipositat.

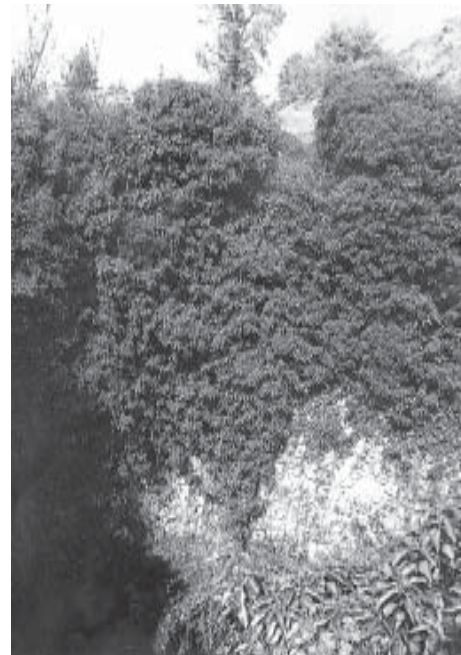
El pou ja hi era al començament del segle XVIII i probablement des del segle XVII. Estem convençuts que la iniciativa de construir-lo devia procedir de la gent de Prades, que eren uns gran proveïdors de gel per tot el Camp i fins i tot més enllà, posem per cas a la Ribera d'Ebre i al Penedès, i devien pensar que amb un altre pou, ara a la Mussara, augmentarien el seu potencial subministrador. Un tal Miquel Macip, de Prades, tenia alguna cosa a veure amb el pou de la Mussara. Un Macip de Prades, potser el mateix que el 1775 va fer un contracte de proveïment de gel amb l'Ajuntament de Reus, o un successor seu, al cap de cinquanta anys encara figurava al cadastre de 1826 de la Mussara, amb una tributació molt petita. El pou, en aquella primera part del XIX ja no devia funcionar i devia ser l'època –o una mica més tard– que van vendre mas i pou als Robert de la Mussara. La mateixa Lina Robert, que havia nascut al mas, ens deia un dia que recordava haver sentit comentar que els seus besavis havien comprat el mas d'uns tal Macip.

L'emplaçament era ben escollit, ja que hi havia prop una bassa geladora, natural, al Prat de l'Agustenc, que la font del Prat, d'aigua no gaire bona, convertia en un aiguamoll. Quan glaçava, quedava tot d'una peça i no costava gaire de fer blocs de glaç, carregar-los a la mula i portar-los fins al pou, a pocs minuts de distància.

La poca gent de la Mussara devia col·laborar a empouar, tres o quatre dies a l'any, o vuit o deu, i potser ni tants o no gaires més, segons els anys, una feina per a la qual s'havia de menester un grup nombrós d'homes disposats a

passar fred. A l'hora de desempouar, no se n'havien de menester més de dos o tres, i això s'esqueia al llarg de l'estiu. A tot estirar, eren uns pocs jornals que entraven al poble. I potser també se'n beneficiava un traginer que fos de la Mussara, que havia de carregar el matxo al pou i descarregar-lo allà on convingués, hores lluny. Tret d'aquestes poques coses una mica productives, al poble no li quedava res més del pou, perquè els beneficis –que sembla que eren substanciosos a l'època– se n'anaven cap a Prades, d'on eren els capitalistes de l'empresa. Ja passava com passa ara amb les companyies estrangeres que s'instal·len a Catalunya: donen poca o molta feina a la gent però els beneficis considerables que generen se'n van cap al país d'origen. Amb una diferència, encara: el negoci de la neu no produïa deixalles i, en canvi, les indústries d'ara –químiques, nuclears, etc.– deixen a casa nostra tota mena de porqueries i porten implícits una colla de perills. És pura demagògia interessada voler fer creure que no comporten cap risc; també ho deien a Txernòbil i a Tolosa del Llenguadoc. A Tarragona, ho van fer pagar a l'ETA, però algú poc o molt entès comentava que feia temps que calia renovar unes canonades envellides i que ho anaven endarrerint per no haver de parar unes quantes hores la producció, fins que va petar. El fet és que, cap al país d'origen, al país dels capitalistes, el riu de diner que hi va és net, no contaminat, ni perillós.

Aquest és el pou de la Mussara del qual tothom ha sentit parlar. Però n'hi havia hagut un altre, al mateix terme, a uns dos quilòmetres i mig cap a sol ixent del mas del Pou, i dubto que algú en sàpiga res, ara. Havia estat al mas d'En Grau, a redós i al sud-est del puig de la Torre, i sota seu, i no en queda ni rastre. En tenim notícia per un document notarial de l'any 1618, que parla concretament de la nevera del mas d'En Grau, terme de la Mussara, comtat de Prades. És un contracte de proveïment de glaç, només per cinc mesos, de maig a setembre; posa per condició que en serviran “mentre y haurà neu de la que vuy se trobe arplegada en la nevera del mas d'en Grau”. També en dona notícia, indirectament, una promesa de transport pactada el 1720, entre Onofre Dosan, de Prades, i Damià Pallarès, de Reus, en el qual document, que forma part dels protocols del notari Joan Oriol, es parla de dos pous [“duobus puteis”]

Fotografia: Josep Massó i Vidal.
El pou del Mas del Pou de la Neu

que tinc al terme de la Mussara, i cal entendre que es referia al pou del Mas del Pou i al del Mas d'En Grau, i això fa pensar també que aquest últim, el del Mas d'En Grau, pertanyia igualment a l'explotació del fred exercida per la gent de Prades.

Però encara no s'acaba ací la història del gel de la Mussara canalitzat cap a l'engranatge d'explotacions mercantils del fred natural. Hi havia un altre lloc que es coneixia per la gelera del Coll. Fa molts anys, me'n va parlar el Sebastià Magraner i Joanpere, dit de la Mina, o de ca l'Escolà, o del Mas d'En Coll. El Sebastià, antic pastor, m'havia acompanyat per diversos recorreguts, ja a partir dels anys cinquanta. M'explicava que al coll, quan encara no hi havia arribat la carretera, hi havia un gran clot que es feia servir per recollir-hi neu i que després, aquella neu, o el gel que es formava, era conduït cap en algun pou, tot i que ell no em va dir mai que n'hi hagués hagut un al mas d'En Coll, perquè probablement no ho sabia i cal pensar que, a la seva època, ja ningú de per ací no en guardava record, ni tan sols d'haver-ne sentit parlar. La gelera del Coll no era, doncs, un pou, sinó un recipient a cel obert, sense cap construcció que el protegís, i era utilitzada al servei del pou del Mas d'En Grau, que així en podia emmagatzemar més, quan la fredor de l'atmosfera era propícia. Era, fet i fet, un element complementari, un auxiliar, del pou que hi havia al mas.

RAMON AMIGÓ

Aquest apartat voldria ser una mirada històrica del nostre poble. Per aquest motiu, si teniu alguna fotografia d'interès històric, us demanem que us poseu en contacte amb qualsevol membre de la revista

Des que per primera vegada l'ésser humà va poder experimentar la poderosa i màgica atracció del foc, la llegenda d'ambdós sempre ha anat inevitablement unida i no ha deixat mai d'expandir-se i ramificar-se dins de les complexes estructures de l'antropologia, de la tradició mitològica i de la cultura popular. Als seus nombrosos mites i històries, hi hem d'afegir la veneració, el respecte i el temor que tota mena de pobles sempre han sentit pels forjadors o manipuladors d'aquest poder suggestiu i perillós del foc: "Els ferrers". Ells han heretat, del seu pare Hefest, déu del foc i de la metal·lúrgia, la responsabilitat divina de guarir i mantenir la flama encesa pels segles dels segles. Una flama divina i immortal que Prometeu va robar als déus per atorgar als homes i que, durant segles i més segles, els ferrers han sabut mantenir candent per manipular amb saviesa infinitat d'objectes perduts ja en la foscor de la memòria. Uns ferrers com ara el "Sendo" de Vilaplana, forjador de baranes, eines o ferradures d'aquells nobles i treballadors cavalls que un dia van poblar el nostre petit univers rural i que, ara i aquí, a través d'aquesta significativa imatge, hem volgut evocar.

Pitxi

Foto cedida:
JAUMEHUGUET

“SENSE SENTIT” ÚNIC

Les *grans ciutats* ara estan fetes per als cotxes. Es pensen per als cotxes: es construeixen pensant en els cotxes, tot el que s'hi fa compta amb els cotxes: per on circularan, on aparcaran (aquesta és la que menys), quin camí serà el dret i quin l'esquerre. Tot i així, hi ha zones on el cotxe fa nosa (potser massa sovint), i es torna a la zona de vianants.

Però en certs indrets del món on el vianant té la preferència absoluta (tenia) cada vegada es va minvant aquest dret adquirit de segles, i els cotxes són els protagonistes dels *petits pobles*, perquè fins i tot fan possible que les vies que abans eren totalment i absolutament per a les persones que anaven a peu, que eren les que manaven la circulació, on es jugava pel carrer sense preocupació, on un punt de gas era mirat malament, ara la via és ja dels cotxes.

No és ja el *conductor* qui decideix què ha de fer quan està conduint, no és ell qui diu passaré per aquí si en baixa un altre o m'aturaré quan trobi algú de front. No és la persona que condueix qui decideix aparcar on sap que no amoïna a ningú, ni és la persona que condueix qui posa el pensament en l'accelerador. Ara és ja una preferència, un senyal arrodonit, triangular o hexagonal. Ara l'empedrat és ja dels cotxes i per als cotxes, s'ha convertit en un conjunt de comunicacions per als cotxes que deixen el conductor sense elecció i que trepitgen la preferència d'altres senyals com el sentit comú, el sentit de veïnat, el sentit de solidaritat, el sentiment de poble. Ara les carreteres que rodegen el *petit poble* ja tenen continuació, ja no es diferencien d'ell, potser només en les vies més estretes i serpentejants.

I és que l'altre dia sortint de casa amb el cotxe, vaig haver de girar a la plaça de la vila, entre entrebancs, per uns pilots i unes jardineres tan dissonants com mal posades, gairebé desafiantes. I en haver girat vaig començar un recorregut turístic molt agraït, però innecessari, molt vistós però que jo no volia fer. En aquest *camí marcat* no vaig decidir donar pas a ningú, ni ningú no em va dir res si el peu de l'accelerador se m'escapava, i vaig poder barallar-me amb un que em barrava el pas, i fins i tot vaig poder fer servir el clàxon per sentir-me superior i *dins l'ordre*. I tota aquesta benzina em va servir per fer cap al mateix lloc, perquè l'únic que volia era estacionar més bé, però em vaig trobar amb un senyal rodó, amb una fletxa blanca, amb un sentit únic. No valia la marxa enrera. Com ara, que tirar endavant és assemblar-se més a coses que s'han vist errònies, i que tristament anem imitant. Molt tristament i en silenci.

NEUS SÀNCHEZ ROBERT

Quan els habitants d'un país prenen la decisió d'acceptar la democràcia és perquè les normes que estableix són favorables per a totes les persones, ja que es veuen assistits pels drets que la llei atorga a tothom, sense menysprear ningú.

Tots aquests drets són a la constitució, que tots hem acceptat, però no hem d'oblidar que també tenim més obligacions a complir.

La primera, consisteix en el bon comportament que hem de demostrar, portar-nos amb correcció a la via pública, no causar desordres ni altercats que puguin alterar la pau i ocasionar enfrontaments entre persones que estan complint amb el seu deure. Per això, el primer que hem de posseir els habitants d'un país és el respecte de les normes que hi ha en la democràcia, fent que no hi hagi al nostre interior odi o racisme, els quals són l'origen de conflictes difícils d'arreglar, atès que tots els éssers humans som iguals davant de Deu i la llei. No hi ha cap raça de les descobertes que sigui superior en intel·ligència, tots els éssers humans tenim els mateixos trets físics i si se'ns educa des de petits, desenvolupem les mateixes facultats per assimilar l'aprenentatge que es desitgi sense tenir en compte la mida o la constitució física.

És una equivocació pensar que hi ha races superdotades, és per això que hem de tenir un bon comportament. Per convida tots junts el nostre vocabulari ha de ser el més correcte possible i les nostres paraules han de ser el vehicle per explicar les normes i els indrets que hi ha al nostre país. Així hi haurà una amistat i confiança que farà que entre tots junts fem un país desenvolupat, modern i poderós. D'aquesta manera, donarem exemple d'unitat i civisme, al mateix temps que aconseguirem que no hi hagi malentesos i pitjors interpretacions, que són les que a vegades fan perdre les amistats entre els amics i fins i tot entre les famílies. Així hem d'aprendre a adquirir una miqueta més de cultura. No fa gaires van convida tres cultures i es van tolerar. Sabem qui van ser i d'ells en tenim l'exemple que poden convida en un país totes les persones, encara que siguin de diferents races i color de la pell, ja que tots lluitem per una mateixa causa, d'imperiosa necessitat, que és poder alimentar-nos per a la subsistència, tenir un sostre per protegir-nos dels rigors del temps i, finalment, procrear perquè no s'extingeixi l'espècie humana, igual que van fer els nostres avantpassats, fins a la consumació dels segles.

És la meva opinió.

ANTONIO DÍAZ

FEDERRADES

En l'anterior número de Lo Pedrís, a la pàgina de demografia enlloc de Pere Anguera Moya ha de ser Pere Moya Anguera.

A la pàgina de la fototeca enlloc de l'Altar Major de l'església, és el Retaule de la Verge de Santa Maria de Vilaplana.

SUPORT A LA SÍLVIA I A L'ORIOI

Sóc una persona que viu al poble i, com no, sòcia del casal. Encara no havia escrit mai res per a la nostra revista <<Lo Pedrís>>, ara tinc ganes de fer-ho.

M'han explicat que a la Sílvia i a l'Oriol no els renovaran el contracte i que, si és així, hauran de marxar. Corren rumors que hi ha alguns socis que no els sembla bé tal i com ho porten. M'he quedat bastant sorpresa, perquè personalment he de dir que des que ells porten el Casal, hi estic molt a gust.

Recordo el primer dia que van obrir. Vam anar-hi a fer un cafè, encuriosits per veure qui eren aquelles persones noves que venien al poble. I quina agradable sorpresa que vaig tenir: Música! Tenien un aparell que sonava molt i molt bé. Aquella novetat em va agradar des del primer moment. Era la primera vegada que entrava al casal i no hi havia la "tele" a tota merda, sinó que sonava música i de la bona. I a mi, la música sempre m'ha agradat molt, i pel que he vist a ells també. A més, com que amb l'Oriol som de la mateixa quinta, resulta que ens agrada el mateix estil. L' aparell va durar poc Llàstima! Sort que de tant en tant, i quan no hi ha futbol, posen un canal de la "tele" i sempre pots escoltar música.

Després d'aquell dia hi he anat moltes altres vegades. No diré que sempre ha estat una bassa d'oli i que tot és perfecte, ja que com la resta de mortals, ells també tenen els seus defectes, els seus maldecaps i que alguns dies estan més inspirats que d'altres. Tot i així, sempre he tingut la sensació d'estar acompanyada de bona gent, amable i cordial. No és sols el fet d'anar a fer un cafè, una copa o el que sigui, sinó que amb ells m'he sentit ben acompanyada, i això per a mi és força important.

També vull parlar de la relació que aquestes persones tenen amb els nens. Jo tinc dos fills, i mai he estat tan tranquil·la com ara quan em diuen que se'n van al Casal. Sempre estan atents i cordials amb la canalla. Quan tenen set, els donen aigua, sense ni cridar ni remugar. Ben al contrari, sempre tenen una rialla, una pilota per jugar-hi, unes paraules "carinyoses" quan els veuen tristos o un grapat de "xuxes" per als més llaminers. I sempre, sense demanar mai res a canvi. Moltes vegades els veus amb nens penjats pels seus braços o asseguts a les seves falces, rient o parlant amigablement amb ells. Notes sensibilitat i tendresa a l'hora de tractar-los i que sempre tenen la paraula encertada per a cada un d'ells, sense mirar ni de qui són ni d'allà on vénen. Els aprecien i estimen pel sol fet de ser tal i com són. De ben

segur que si marxen, tots els nens del poble els trobaran a faltar.

No sé com s'acabarà aquesta història. Crec que les coses parlant i amb bona voluntat per part de tothom es podrien arreglar. Però, sent com sóc d'aquest poble, intueixo que no els renovaran el contracte i que malgrat tot hauran de marxar perquè n'entrin uns altres de nous. De totes formes, la meua família i jo els trobarem a faltar molt, perquè amb el temps que hem compartit, la Sílvia i l'Oriol s'han guanyat el nostre afecte i s'han fet els nostres amics i <<companys>> cafeters.

BRIGIT GARCIA I FAMÍLIA

Els joves del Lokal hem decidit escriure a *Lo Pedrís* per donar tant suport com puguem a l'Oriol i a la Sílvia. Com gairebé tot el poble ja deu saber, la junta del Casal ha informat a aquesta parella que han de deixar el Casal a finals d'abril. Nosaltres, creiem sincerament que, des que ells hi són, el bar ha millorat moltíssim i que està molt millor que abans. Ells han fet tot el possible per tenir el bar en condicions, la gent ben atesa..., i això és una feina que se'ls ha de valorar.

Quan van arribar, no sabíem ben bé com eren ni com portarien el bar, però a poc a poc ens vam adonar que són unes persones genials i que tenen "bon rotllo" amb tothom. Es porten bé amb la gent gran, amb els nens petits, amb nosaltres...

Nosaltres tenim un deute molt gran amb tots dos. Els hem d'agrair que puguem tenir el nostre lokal, amb la nostra música i pintat a la nostra manera. Ells ens han ajudat en tot i han tingut molta paciència amb nosaltres. Ells han lluitat per nosaltres i ara nosaltres farem el mateix per ells. Volem aconseguir que el poble s'adoni del que està passant, i és que la Junta està fent fora del bar les dues persones que millor l'han sabut portar. Ens agradaria que el poble els donés suport igual que nosaltres.

Des d'aquí els volem agrair tot el que han fet per nosaltres i volem que sàpiguen que passi el que passi estarem al seu costat i els ajudarem en tot el que necessitin.

Oriol i Sílvia no us deixarem marxar així com així. Us estimem!!!

JOVES DEL LOKAL

agricultura ecològica

L'agricultura industrial considera el sòl com un medi inert, contaminant-lo amb tota classe de productes químics (herbicides, fungicides, insecticides, etc.), compactant-ho amb el continu pas de maquinària pesada i aplicant-hi grans quantitats d'adobs químics que acaben desequilibrant la vida microbiana del sòl, salinitzant-lo i per últim erosionant-lo, de manera que en un curt període de temps els sòls de conreu poden quedar improductius.

Enfront d'aquesta concepció del sòl, l'agricultura ecològica el contempla com un ésser viu, dotat de metabolisme, que aspira oxigen i lliura gas carbònic (CO₂), on els éssers vius del sòl formen part d'aquest, modificant-ho i influenciant-se mútuament.

A diferència de l'agricultura tradicional, que busca alimentar directament les plantes amb adobs solubles, el propòsit de l'adobat en agricultura ecològica és alimentar els microorganismes del sòl, deixant que siguin aquests els que alimentin les plantes.

Les plantes s'alimenten d'una sèrie de compostos químics, la majoria orgànics, que es troben llestos per a una senzillíssima assimilació al sòl. Hi ha una fracció d'aquests compostos que pot considerar-se mineral en primera instància, mentre que la resta, i sobretot el nitrogen (N) - és a dir, el pa de les plantes -, s'obté a través d'un complex cicle, amb un episodi central en la degradació de la matèria orgànica. Aquesta alquímia té lloc per l'efecte de milions de microorganismes, fonamentalment bacteries capaces de captar el nitrogen atmosfèric o bé de mineralitzar el que està viu. Així, les plantes s'alimenten en gran part a si mateixes, ja que aquesta matèria que degraden les bacteries procedeix de la mateixa vegetació original, és a dir, està composta primer i essencialment per aquells mils de quilòmetres d'arrels de la diversa vegetació que creix sobre el mateix sòl.

PLANTES PER CURAR LES PLANTES

- ALL: Infusió, amb 70-80 g en 10 litres d'aigua; o 40 g d'all i 65 g de ceba. Sense diluir es pot utilitzar contra àcars, pugó i malalties en general. Tractant tres vegades amb tres dies d'interval. També és preventiu contra el mildiu i la roïa macerant una cabeça d'all triturada en 10 litres d'aigua durant dos dies.
- CAMAMILLA: En infusió i sense diluir, es pot utilitzar per al pugó.
- LAVANDA: Es prepara un "purin" amb 1 kg de lavanda fresca en 10 litres d'aigua i es deixa reposar deu dies; es pot utilitzar contra pugó i formigues. S'ha de diluir a 1/5 part, és a dir, amb 10 litres de purin obtindrem 60 litres de preparat.
- CEBA: Es prepara un "purin" amb pells i fulles de ceba, sola o amb all, 500 g de planta fresca en 10 litres d'aigua. Sense diluir es pot utilitzar contra la mosca de la pastanaga i diluït a 1/10 part es pot utilitzar per reforçar les maduixes davant les malalties
- ORTIGA: Es prepara un "purin" amb 1 kg de planta fresca o 200 g de planta seca en 10 litres d'aigua. Diluït a 1/10 o 1/20 part es pot utilitzar per regar, i així estimular el creixement de les plantes.
- CUA DE CAVALL: Es fa una decocció amb 500 g de planta seca en 10 litres d'aigua i s'utilitza contra les malalties, en general diluït a 1/5 part.
- SAÛC: Es realitza una maceració o "purin" de fulles triturades, i sense diluir s'utilitza contra el pugó i per allunyar talps i ratolins.
- TOMAQUERA: Es fa una maceració amb 600 g a 1 kg de fulles i brots triturats en 10 litres d'aigua, durant 2-4 hores, i sense diluir s'utilitza contra el cuc de la col i la tinya del porro. S'ha de repetir el tractament durant l'època de vol. També es pot amaran un drapet i posar-lo caragolat al coll de la col, que és on pica la papallona.

ROGER DE ESTEBAN

**Natura
herbolari**

Tel. 977 77 16 17
Riera de Miró, 19 • REUS

• Subministrament
de papereria
i escriptori

Pere Benavent, 23 - Tel. 977 75 77 60
Fax 977 75 76 78
Fax comandes 900 65 66 67
43205 REUS

**RAFEL
MARTINEZ**
AGENT D'ASSEGURANCES

CAMÍ D'ALEIXAR, 40 B.
TEL./FAX 977 31 33 99
43202 REUS (Tarragona)

ESCOLA D'INICIACIÓ AL FUTBOL DE VILAPLANA (EIFV)

L'Escola d'Iniciació al Futbol de Vilaplana és un projecte que té com a objectiu principal formar, des d'un vessant lúdic i educatiu, els nens i les nenes d'entre 4 i 10 anys en la pràctica d'aquest esport. Despertar, il·lusionar o motivar els nostres alumnes com a principiants en la pràctica del futbol és la nostra primera meta a assolir.

No volem que prevalguin els campionats per competir amb altres clubs de futbol, les tècniques específiques de l'entorn, de la tàctica o de l'estratègia del futbol, sinó que la nostra filosofia es fonamenta en el coneixement integral dels alumnes per tal de saber què és el que podem demanar-los i com els ho podem fer arribar. Això és bàsic si volem participar de la seva evolució harmònica a més d'obtenir uns bons resultats formatius i pedagògics.

Desitgem que el futbol dels principiants/tes sigui una gran festa, on la pràctica de jugar amb la pilota esdevingui un descobriment suggestiu i enriquidor ja sigui individualment o bé en grup. Això no significa que per adquirir una millora i perfeccionament en l'àmbit futbolístic prescindim de l'esforç, de la disciplina i de la constància, ja que considerem que la tendència lúdica o de joc que prediquem s'ha de complementar amb aquestes normes d'actitud necessàries per a tota formació integral.

El mètode d'aprenentatge s'encamina principalment en l'ensenyament personalitzat i va dirigit a tots els jugadors o les jugadores que vulguin millorar la seva tècnica individual de tal forma que repercuteixi en un augment de la seva qualitat personal i que com a conseqüència millori l'eficàcia en el joc de l'equip. La diferència entre un club de futbol i la nostra Escola és substancial. Nosaltres pretenem ensenyar jugar a futbol per millorar les qualitats tècniques, físiques i motrius del nen o nena per al seu benefici personal, així com per compartir-lo amb el grup amb què juga; mentre que generalment en els clubs o entitats esportives, l'entrenador aprofita les qualitats tècniques que cada jugador té per tal que el conjunt funcioni al millor possible.

En un principi, hem dividit els alumnes en dos grups. El primer grup va dels 4 als 7 anys, i el segon dels 8 als 10. Els entrenaments i la coordinació aniran a càrrec d'Artur Àvila, amb els grans,

i de Josep M. García Abelló amb els més petits. La direcció tècnica d'ambdós grups corre a càrrec de Josep Oriol Ruana, exjugador professional de futbol. També comptem amb la col·laboració de diferents entrenadors i ajudants de gran vàlua com Sebastià Anguera, Miquel Grifoll, Jaume Ferré, David Aymamí, Xavier Huguet.

De moment, aquesta iniciativa tindrà una durada de tan sols quatre mesos per veure quina és la resposta inicial. Farem un sol dia d'entrenament que serà dissabte a la tarda. Començarà el dia 16 de febrer i finalitzarà el dia 1 de juny. La durada de cada sessió serà d'una hora aproximadament. El primer grup entrenarà de 16 a 17 hores i el segon de 17.30 a 18.30. Es procurarà dividir cada grup en diversos nivells d'aprenentatge en funció del nivell de cada alumne perquè cada un d'ells se senti estimulat. Les pràctiques d'iniciació al futbol s'impartiran inicialment a la pista del Casal.

Més endavant no descartem la possibilitat de realitzar els entrenaments al camp de futbol del bosc de l'Olla. Tot dependrà del nombre d'alumnes i de l'estat del terreny de joc. Avui per avui, es fa difícil ja que el terreny està en males condicions per impartir les classes. Tampoc desestimem la possibilitat d'augmentar els dies d'entrenament durant l'estiu o la pròxima temporada, així com la prolongació del projecte inicial ampliant l'oferta formativa futbolística amb xerrades, audiovisuals didàctics, visites i trobades amb altres escoles de futbol, etc.

Els pares han de procurar una pilota per a cada nen, amb les característiques adequades segons l'edat o la complexió física. És aconsellable que els més petits portin una pilota de voleibol que no estigui massa inflada, ja que així es perd la por a la pilota i quan es xuta marxa amb més potència i això per a ells és un al·licient més. Així com un equipament còmode per la pràctica del futbol (xandall i sabatilles esportives sense tacs). La resta de material el proporcionarà l'Escola en funció de les possibilitats econòmiques de què es disposi. Més endavant, farem una reunió amb els pares per comunicar-los l'acollida del projecte i quina és l'evolució futbolística dels nens. Totes aquelles persones interessades a participar-hi us podeu posar en contacte amb nosaltres a través del bar del Casal o dels telèfons 977815078 o del 977815406.

JOSEP M GARCIA

Josep Tost

Queviures i
Transports

Dr. Mallafrè, 12
Tel. 977 81 50 87
VILAPLANA

Dietètiques Cabré, C.B.

- ALIMENTS NATURALS I DE RÈGIM
- HERBORISTERIA
- CONSULTANATURISTA

C/ Jurats, 19 - 43205 REUS
Tel. 977 31 52 55

LA FRESA

PAISSATGE IDÍLLIC

Des de la meva finestra
s'hi pot trobar l'alegria
de paisatges diferents,
de què els rics ja no són rics,
i els pobres ja no són pobres.

Que les flors, arbres i fulles
fan reviure la natura morta.

No hi ha contaminació
ni deixalles que molestin,
ni pedreres que destrossin
la muntanya que és de tots.

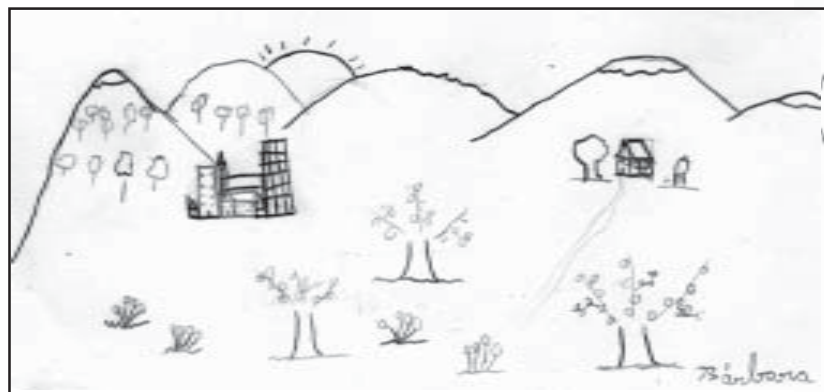
Ni persones que s'enfadin
ni guerres causants d'un dolor tant intens.

Un lloc on les persones s'estimen,
on el món està agermanat.
On les tristeses se'n van
només existeix l'alegria.

Des de la meva finestra,
la meva imaginació corre,
travessant parets, cases i escoles,
jardins, palaus i persones.

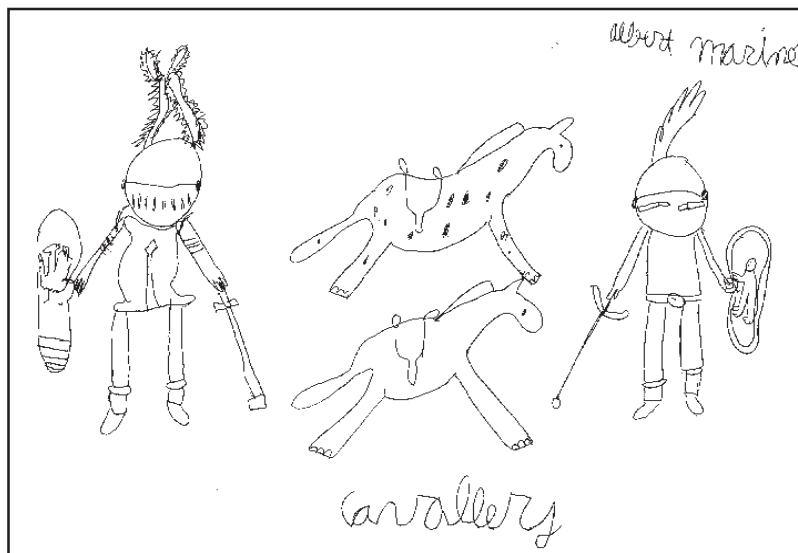
ARIADNA PLANA JUANPERE

BÀRBARA

LO PEDRÍS • MARÇ 2002

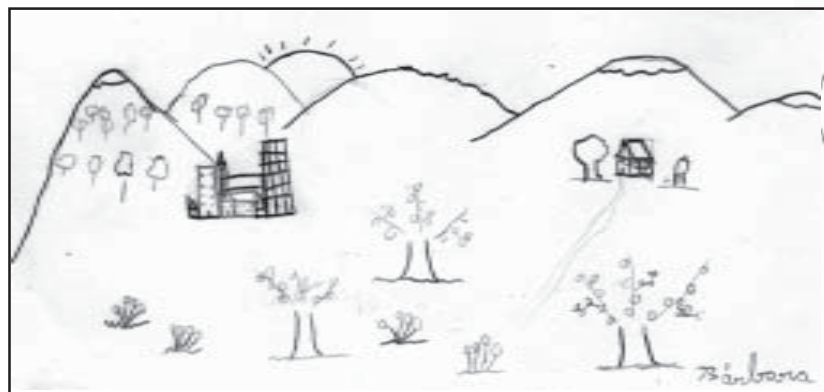
ALBERT MARINÉ

JÚLIA

BÀRBARA

POL MESTRE

- Busca 7 noms d'arbusts i herbes de les muntanyes de Prades

LAIA (MAS DE JORDI)

SOPA DE LLETRES

A	E	S	A	L	I	A	O	A	F
I	B	O	I	X	E	R	O	L	A
B	F	A	R	I	G	O	L	A	L
T	A	R	O	R	I	O	P	A	G
A	R	A	M	I	B	R	A	I	U
R	I	T	A	T	U	R	L	N	E
L	A	I	N	O	N	T	U	A	R
E	S	P	I	G	O	L	S	C	A
S	A	T	A	I	O	R	M	A	R
B	O	I	X	G	R	E	V	O	L

nom: Albert V. M.

Mas Sant Jordi

MARIA

ALBERT (MAS SANT JORDI)

PASSATEMPS per a nens/nenes de 5 a 10 anys

Troba aquestes paraules, i subratla la paraula secreta, que és la que està en color groc:

- 1.- És un portic que fan les avocès i les mares, amb sogart i farina.
- 2.- Animal amb molta cabellera
- 3.- Llece on i surten els 12 mesos de l'any
- 4.- Una cosa que fas quan estàs trist
- 5.- Com es diuen les ovelles juntes?

SORAYA ÀVILA

Vilaplana es mes Maque de tota Tarragona. Y la Montaña de la Mussara.

Sant Roc Arguís.

SARA

la nostra cuina

A Vilaplana, de tota la vida, àvies, mares, filles, nores, nètes, etc., per Setmana Santa fan la cassola típica d'aquestes dates i els bunyols de Setmana Santa que a molts llocs en diuen orelletes.

Lo Pedrís, com que també és de Vilaplana, explicarà totes dues receptes.

CASSOLA DE SETMANA SANTA (Divendres Sant)

Ingredients: Per a 4 persones

4 talls de bacallà, remullat
4 carxofes
2 ous durs
200g de pèsols congelats
farina
2 alls
julivert
pebre vermell (una culleradeta)
_ nyora
50g de pinyons o, si no en teniu, 6 ametlles mig torrades.
Oli i sal
Un pot d'aigua

Preparació:

Enfarineu i fregiu el bacallà i les carxofes, partides per la meitat.

Feu la picada al *multibat*, o morter, amb els alls, el julivert, la nyora, els pinyons, el pebre vermell i una cullerada de farina. Poseu-hi un raget d'aigua perquè quedi una pasta que no s'enganxi al morter. Agafeu una cassola de fang i hi poseu l'oli de fregir. Quan l'oli sigui calent hi tireu la picada, que es sofregeixi una mica. Llavors hi tireu els pèsols, prèviament bullits uns 10 minuts. Tingueu la precaució de tenir sempre aigua calenta per si fes falta una mica més de suc.

Quan els pèsols, la picada i el suc arrenquin el bull, hi poseu els talls de bacallà i la carxofa. Cal que tot junt faci xup-xup uns 5 minuts.

Si ho feu tot doblat, ja tindreu el sopar cuit, amb una amanida al davant. I si és per dinar, amb una sopa.

I per postres bunyols

MARIA RUFINA

BUNYOLS DE SETMANA SANTA

Ingredients: (per 3 kg de farina)

- 6 ous
- 1 copa de vi ranci
- 1 copa d'anís
- 3 cullerades petites de sal
- 400 g de sucre
- 100 g de mantega
- 1 l d'aigua bullida
- 100 g de matafaluga (si es vol que se senti més el gust, 150 g)
- 1 pell de llimona ratllada
- pastilla de fer pa (la pesarà el Sebastià Fulantí, segons els kg de farina que farem servir)

Preparació:

Es barreja tot i es pasta durant mitja hora i, seguidament, ja es poden fer. (Alguna vegada no cal que es posi tota la farina, si veiem que la pasta no l'admet).

Per fer-los, primer separarem la pasta en pans i els embolicarem amb roba, millor si és de llana, perquè la pasta no es refredi i s'eixugui.

Després, agafarem petites boletes, la mida és que ens càpiguen a la mà tancada. Ens posarem una capçana una mica enfarinada damunt del genoll, perquè no s'hi enganxi la pasta, i l'anem estirant de mica en mica, del mig cap a les vores, fins que quedi prima com «un tel de ceba». (si s'hi fa un forat, hi fem un sargit i llestos, que per això són bunyols).

Mentre, tindrem a punt una paella amb oli calent. Tirem el bunyol a dins, que ens quedi pla, i veurem que es torra molt ràpid. Només cal tomb i tomb. Quan s'hagi escorregut l'oli, hi tirarem sucre pel damunt. I ja està.

Bon profit.

TERESA SERRA

C. Casal, 3
Tel. 977 81 56 52
43380 VILAPLANA (Baix Camp)

DE QUAN EREN ENTESOS ELS MOIXONS

El que el padrí contava dels moixons —i en sabia moltes coses— no ho havia llegit en cap llibre. Era fruit d'una llarga contemplació. Intuïtivament, es mirava els ocells, podríem dir, a través de les paraules del Po-brissó: —»...vosaltres no sembreu ni segueu, i Déu té cura del vostre nodriment i us dóna els rius i les fontanes perquè begueu i us dóna les muntanyes i les valls perquè hi tingueu recer i els arbres alts per fer-hi el vostre niu, i com que no sabeu filar ni cosir, Déu vesteix a vosaltres i als vostres fillets».

Transmesa per via oral, l'encís de la seva ornitologia radicava, principalment, en què les pobres bestioles, no solament parlaven, sinó que es feien entendre dels pagesos i pastors que les sentien.

El sit, doncs, des de la branca més baixa de qualsevol avellaner, s'anunciava completant la breu onomatopeia:

«Sit» toco «sit», toco «sit», toco «sit», toco el cap?»

El tudó deia, fervorós, la seva jaculatòria:

«Jesús, Jesús dolcíssim ...Jesús, Jesús dolcíssim».

L'oreneta, matinera, repetia precipitadament:

«Aixeca't, aixeca't, aixeca't, aixeca't dematí».

La primavera:

“A l'estiu tot ho tinc, tot ho tinc, tot ho tinc; a l'hivern tot ho venc, tot ho venc, tot ho venc”.

I el cucut que reposa, una estona, en cada pi:

“No puc, no puc, no puc...”

El Joanet Arbó quan el sentia, per allà al coll de la Batalla, li responia:

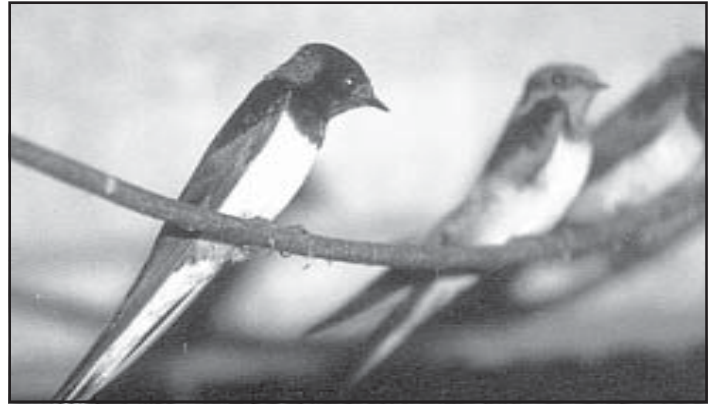
—”Si no pots, ajau-te, home”.

Amb l'esperit del Sant i poeta Assís, que imitava, a Greccio, la veu blanca dels bens cada cop que deia Betlem, encara els entendríem, pels camps i pinedes, els moixons del país.

Una vegada es va morir un ase i el van tirar a l'esvoranc de l'“Avenc” de la Febró. La “clemència” del temps va reduir-lo aviat a esquelet. La primavera, però —tot ho tinc, tot ho tinc, tot ho tinc— no solament es va fixar en la blancúria de l'ossamenta, sinó que avesada a fer el niu en qualsevol forat de marge o en un badat de soca d'oliver, va niar, aquell tomb, a la conca d'un ull de l'ase. El pobre cucut, vestit de gris i afeixugat —no puc, no puc, no puc...— va pondre un ou, també, al niu de la primavera. Perquè el cucut, si bé els dóna a incubar, és molt considerat i els reparteix.

Un dia que algú va baixar a aquell indret es va adonar que la testa del ruc era plena d'estranyes remors. La va remoure amb l'ajut d'un bastó i en va sortir, alliberat, un presoner. Les primaveres, quan l'ala els va respondre, se'n van anar joiosament. El cucut, en canvi, no va passar per l'ull del niu i va restar tancat. El vellot, pels pins d'aquells contorns, bé prou que se'n dolia: “No puc, no puc, no puc... no puc”.

Oleguer Huguet i Ferrer, “A mig camí de la muntanya”, dins *Miscel·lània muntanyenca. Recull de treballs efectuat amb motiu del decenni de l'Associació Excursionista de Reus*, Reus, 1958, pàg. 124-126.

DE QUAN EREN ENTESOS ELS MOIXONS és una lliçó de sabiduria popular, una excel·lent mostra de la cultura popular i tradicional de Vilaplana. És un dels textos que Oleguer Huguet va aplegar sota el títol “A mig camí de la muntanya” en una miscel·lània editada per l'Associació Excursionista de Reus l'any 1958.

En la primera part, que podríem dir que fa de presentació, comenta i defineix un dels gèneres breus més atractius del folklore: allò que en diuen *mimologismes*, aquelles frases que generació rere generació han traduït els refilets dels ocells a la parla humana i que els pagesos i pastors, amb l'esperit de Sant Francesc d'Assís, han sentit i han entès com si enraonessin amb ells. Així, seguint els passos de Verdager, Oleguer Huguet no tan sols ens explica *Què diuen los aucells*, sinó que, fascinat per la llegenda del *poverello* d'Assís, ens recorda dos dels episodis més coneguts i entranyables del sant: el sermó als ocells i el pessebre de Greccio.

En acabat, ens dóna una bella mostra dels mimologismes de cinc moixons ben comuns en els nostros trossos i boscos: el sit, el tudó, l'oreneta, la primavera (o mallerenga) i el cucut. I no és que siguin un invent del padrí de l'Oleguer o de Joanet d'Arbó: com que són una mostra més del nostre folklore perquè són iguals o semblants als que va recollir Ramon Violant a Margalef (Priorat), mossèn Cinto Verdager al Montseny i en alguns pobles de Lleida i Joan Amades arreu de Catalunya, i que encara es diuen al Matarranya i a molts pobles de la Llitera i Ribagorça.

La segona part d'aquesta prosa d'Oleguer Huguet és simplement una rondalla, una fàbula protagonitzada pel cucut i la primavera, en què tots dos nien a la conca de l'ull d'un ase mort a l'Avenc de la Febró. Una vegada més, abans hem sentit cantar el cucut allà pel coll de la Batalla, l'autor ens situa en els límits del terme de Vilaplana i ens presenta l'acció en un indret conegut i proper que ens predisposa a creure allò que ens explicarà i que només ens desencisarà quan ens adonem que el cant del cucut és el pretext per reblar un desenllaç humorístic. No ens sorprenguem, però, que aquesta no sigui l'única rondalla on apareix el cucut com a protagonista i en què l'acudit es basa en allò que diu el cucut. Si Verdager en va recollir una que explicaven els pagesos de la banda de Tàrraga o Artur Quintana n'ha arreglat una altra de semblant a la Ribagorça és perquè el folklore, veritablement, no té fronteres.

ALBERT ARAGONÈS SALVAT

racó per a la meteorologia

En aquest número de la revista donarem un resum de les pluges caigudes a Vilaplana durant l'any 2001.

MES	DIA DEL MES	PLUGES (litres)	TOTAL DEL MES (litres)
Gener	13	5	18
	15	13	
Febrer	22	10	12
	28	2	
Març	7	19	19
Abril	28	3	54
	30	51	
Maig	1	30	67
	3	3	
	10	15	
	18	3	
Juliol	23	16	68
	6	7	
	9	16	
	15	5	
	16	17	
Setembre	19	15	69
	20	8	
	3	10	
	22	48	
	23	3	
Octubre	28	8	91
	3	17	
	9	12	
	17	35	
	19	23	
TOTAL DE L'ANY 2001		398 litres	

Si fem un estudi per estacions, obtenim les dades següents:

HIVERN	49 litres
PRIMAVERA	121 litres
ESTIU	78 litres
TARDOR	150 litres

Observem que les estacions més plujoses són la tardor i la primavera, i les més seques, l'estiu i l'hivern.

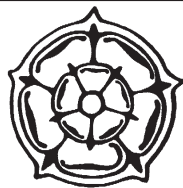
Tanmateix, durant l'any 2001, hem tingut 27 dies de pluges. Els tres dies de més pluges van ser: el dia 30 d'abril (51 litres), el dia 22 de setembre (48 litres) i el dia 17 d'octubre (35 litres).

Si comparem les dades respecte a l'any 2000 (durant el qual va ploure 593 litres), hem constatat que aquest any ha plogut **195 litres** menys que l'anterior.

Cal dir, per acabar, que aquestes dades poden variar segons qui i com s'hagin fet les anotacions. Malgrat tot, poden servir de referència.

JAUME FERRÉ

- MOQUETAS
- PINTURAS
- ESMALTES
- BARNICES
- COLAS
- PAPELES PINTADOS
- BROCHERIA

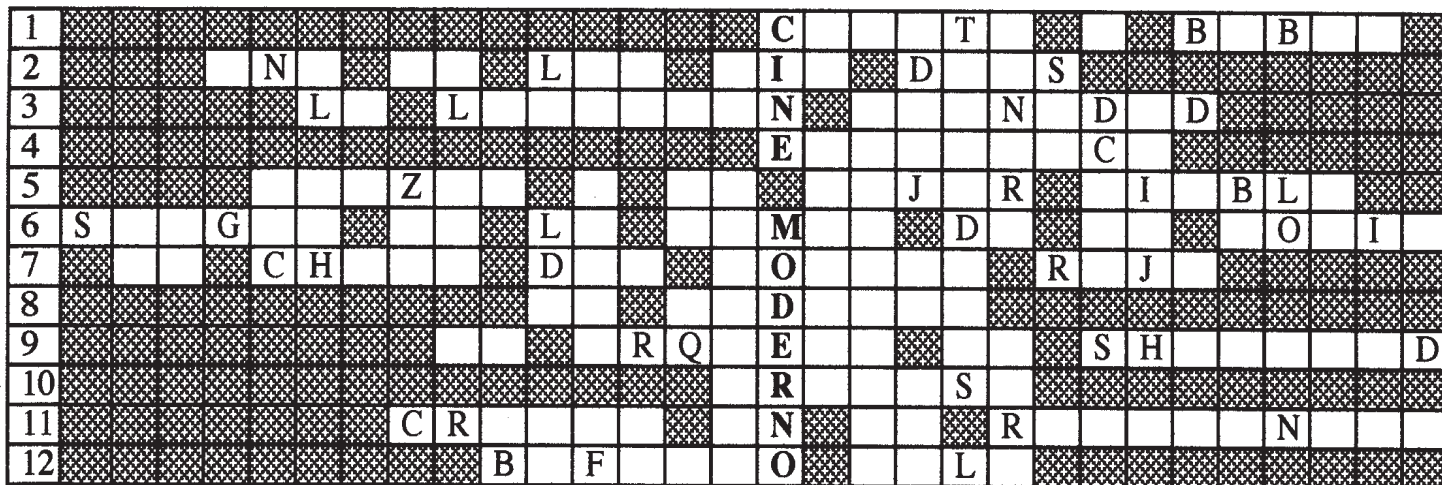

Comercial
ROSAN

Pedrera del Coubí, 5
 Tel. 977 / 31 71 54
 43206 **REUS**

Avui farem uns passatemps per a nostàlgics del cine de CAL RITU, lloc on molts vam veure les primeres pel·lícules i on vam passar tantes tardes de diumenge.

Heu de trobar el nom de 12 pel·lícules que van fer al CINE MODERNO a la dècada dels 70. Segur que molts encara les recordeu però com que ja ha plogut molt des de llavors (i molts encara no éreu en aquest món), us donarem unes quantes pistes:

1- L'11 de març de 1973 vam veure aquesta típica espanyolada dels 70, en què l'Alfredo Landa era un babau de poble a qui li passaven tota mena d'aventures quan s'enrolava a la marina. També hi sortien (com hi podien faltar!) José Sacristan, Florinda Chico i Rafaela Aparicio.

2- Una de les moltes vegades que ens van posar els rotllos de la pel·lícula equivocats va ser el 10 de juny del 73. Aquella tarda, a l'Ana Bolena de seguida li van tallar el cap. Però després d'una estona tornava a estar fresca com una rosa, festejant amb el Richard Burton, que feia d'Enric VIII. I no era cap *flash back*! Evidentment, no vam entendre res. Però és que les pel·lícules històriques sempre se'ns resistien una mica.

3- Les que sí que enteníem eren les de l'Oeste. I a Cal Ritu no van faltar mai. Per la Festa Major d'aquell mateix any ens van passar aquest *spaguetti western*, del Bud Spencer i el Terence Hill, que repartien trets i bofetades a tort i a dret.

4- Les de romans també eren l'especialitat de la casa. Ens en vam empassar moltes, però segur que cap de tan bona com la de l'1 de gener de 1974, del mestre Stanley Kubrick, on el Kirk Douglas encapçalava la revolta dels esclaus contra l'exèrcit romà.

5- El *Tarzan* era un clàssic que sempre tenia èxit. I la canalla podia cridar a gust. En vam veure moltes del Johnny Weissmuller, però el dia 15 de setembre del 74 ens va tocar aquesta del Lex Barker, que era bastant més dolent, una mica *totxo* i feia un crit més escarransit. Però ens ho passavem igual de bé.

6- Després de la mort del Paco, el novembre del 75, la primera pel·lícula que ens van passar va ser de por: un grup d'arqueòlegs que comencen a morir després de descobrir una tomba egípcia. No sabrem mai si ho van fer expressament (patrocinada pel règim) ni si la *sang* de la *tomba de la mòmia* del títol tenia res a veure amb la mòmia del Valle de los Caidos.

7- Ara la noia del Molino Rojo és la Nicole Kidman, però en l'espanyolada que van fer el dia de Nadal de 1975, les xicotes del famós cabaret eren la Marisol, la Silvia Tortosa i la Bárbara Rey. Ja no devíem estar de dol per la pèrdua del mes anterior.

8- De pel·lícules de la Màfia també en vam veure un bon grapat. Si us dic que en la del dia 8 de febrer del 76 hi sortia el Marlon Brando no caldrà que us doni cap altra pista.

9- El 21 de març de 1976 els nens de Vilaplana van ser feliços amb l'heroi que millor tirava les fletxes de tot Anglaterra i que més bé s'amagava al bosc que surt al títol de la pel·lícula. I segur que després hi van jugar tota la setmana.

10- El dia de la Festa Major dels Tossuts de 1976 vam patir (i cridar) de valent veient una de les darreres pel·lícules de l'Alfred Hitchcock en la qual un assassí estrangulava la gent de Londres.

11- Però per la Festa Major de Sant Sebastià de 1977 encara hi va haver més crits: les víctimes eren les noies adolescents d'una residència d'estudiants en una pel·lícula italiana no tan subtil com les del Hitchcock.

12- Finalment, el 21 d'octubre de 1979 vam veure un altre heroi clàssic dels westerns: aquell que anava sempre amb una jaqueta de pell amb serrells a les mànigues i que perseguia com cap altre els indis. Els «*indius i americans*» sí que eren l'especialitat de Cal Ritu!!

TECPERVAL
 TÈCNICS EN PERITATGES I VALORACIONS

Camí de l'Aleixar, núm. 42, L-4
 43202 REUS (Tarragona)
 Tel. 977 32 62 44
 Fax 977 32 64 58

pintura decorativa

Alvar Juanpere
Olivé

Sant Tomàs, 60 - Tel. 977 34 29 85
 43201 REUS
 Plaça de les Províncies, 1
 43840 SALOU